

Приложение № 3

БЮДЖЕТ ЗА 2024 Г. И АКТУАЛИЗИРАНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА 2025 И 2026 Г. В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ ПО ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

I. МИСИЯ

Министерството на образованието и науката (МОН) провежда държавната политика в областта на образованието и науката, насочена към осигуряване на образование и личностно развитие на децата и учениците, насърчаване на иновациите в образованието, квалификация на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции, повишаване качеството на висшето образование и научните изследвания и развитието на научния потенциал.

Република България, като част от Европейското образователно пространство и от глобалния свят, споделя визията за развитие на висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене, съобразявайки се с националните образователни традиции и следвайки националните си приоритети. Като член на ЕС страната ни има отговорност да съдейства за по-конкурентоспособна, сплотена и устойчива Европа, ориентирана към екологичност и цифровизация. Условие за това е постигането на целите от Приоритет 1 „Образование и умения“ и от Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие: България 2030.

За тази цел Министерството на образованието и науката разработва стратегически документи за развитие на образованието и науката в страната в съответствие с общоевропейските политики и с националните приоритети и реализира мерки и дейности за изпълнението им, разпределя и контролира разходването на предоставените от държавния бюджет финансови средства за образование и наука. В Националната програма за реформи на Република България – актуализация април 2023 г., също са заложили мерки, адресирани към политиките в областта на образованието и науката. В тази посока са и инвестиционните проекти на МОН по Националния план за възстановяване и устойчивост в изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз.

Мисията на Министерството на образованието и науката е да създаде условия за:

- осигуряването на качествено образование и обучение за всички, независимо от произхода; формирането на високо образовани, иновативни и активни личности, способни да се реализират успешно като професионалисти и като отговорни граждани в условията на глобална конкурентоспособност и така да допринасят за личното си благоденствие и за повишаване качеството на работната сила в Република България;

- утвърждаването на Република България като привлекателен център за авангардни научни изследвания и иновации и развитие на нови технологии с цел постигане на устойчив икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот в страната.

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Функциите, структурата, числеността на персонала и организацията на работата в МОН са уредени с Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката.

За организационното развитие и функциониране на администрацията са утвърдени Вътрешни правила за организация на административното обслужване в Министерството на образованието и науката, Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в МОН, Вътрешни правила за организация и провеждане на обучението и квалификацията на служителите от МОН. За предоставянето на по-качествени продукти/услуги на обществото в областта на образованието и науката, за постигането на целите и приоритетите на ведомството и на очакваните резултати се реализират мерки за развитие на компетентностите и усъвършенстване на административния капацитет на МОН. Чрез провеждането на обучения за подобряване на капацитета и уменията, за повишаване на експертната квалификация на служителите и за професионалното им развитие се постига по-качествено изпълнение на поставените цели и задачи.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ОТ МОН

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВСЕОБХВАТНОТО, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Дейността на Министерството на образованието и науката е насочена към провеждане на национални образователни политики и интегрирането им с други публични политики в обществена полза. Усилията на образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование са ориентирани към личностно развитие на децата и учениците, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизирани на образователните институции, дигитализация на образованието. Прилагат се политики за идентифициране и посрещане на различните потребности на децата и учениците, като се дава възможност на всички, независимо от социално-икономическия им статус, да развият потенциала си чрез учене през целия живот. Основните дейности са насочени към ориентиране на предучилищното и училищното образование към компетентностен модел, иновативни методи на обучение и развитие на умения и таланти. Приоритетно се изпълняват и мерки, насочени към намаляване на неравенствата и насърчаване на социалното включване, мотивация на децата и учениците за образование и усвояване на ключови компетентности. Тези мерки са заложили в Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030. Те са залегнали в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) и са детайлизирано разписани в плана за изпълнението ѝ до 2024 година. Реализирането на политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременното напускане на училище се осъществява чрез ефективно взаимодействие между институциите и съвместните усилия на педагогическите специалисти, родителите на децата и учениците и всички заинтересовани страни.

Провежданите от МОН образователни политики са обезпечени с необходимите човешки, финансови и материални ресурси. Те са разработени в съответствие с определените в Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 политики за развитие във всички сектори на държавното управление.

Осигуряването на условия за качествено образование за всички ще се подпомогне и чрез реализирането на комплекс от мерки, заложи в инвестиционните проекти и процедури на МОН по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Инвестиционният проект „STEM центрове и иновации в образованието“ цели повишаване на дигиталната грамотност и мотивацията за учене, насърчаване на интереса и развиване уменията на учениците в областта на природните и инженерни науки, изкуствен интелект, роботика, ИТ, иновативността и предприемчивостта за тяхното практическо приложение. Инвестиционният проект „Модернизация на образователна инфраструктура“ цели създаването на материална база, която гарантира здравословни и качествени условия за обучение и постигането на цялостен обновен облик на образователните институции, подкрепен от инвестиции в изграждането на сигурна, екологична, привлекателна и здравословна среда за обучение, развитие, възпитание и социализация. В изпълнение на инвестиционния проект са предвидени и мерки за повишаване на качеството на професионалното образование и обучение чрез създаване на Центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение (ЦВП в ПОО), като въз основа на комплексни критерии 28 професионални гимназии – по една във всяка териториална област, са определени със статут на ЦВП в ПОО и ще бъдат финансово подкрепени от НПВУ за създаване на високотехнологична образователна среда.

Всички планирани дейности в периода на прогнозата подкрепят придобиването и непрекъснатото развитие на ключовите компетентности за учене през целия живот в един общ процес.

Приоритетите в сферата на образованието са насочени към:

- Предоставяне на висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст (т.ч. задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст) – увеличаване на участието в предучилищно образование и повишаване на неговото качество;
- Увеличаване на обхвата в училищното образование и успешно включване на всяко дете и ученик в образование, включително обучение в електронна среда;
- Повишаване качеството на образованието с акцент върху придобиване на аналитични умения и развиване на креативно мислене;
- Пълноценно участие в образователния процес и усвояване на ключови компетентности, повишаване на мотивацията за учене на всяко дете и ученик;
- Подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, откриване и развиване на умения и таланти в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта;
- Повишаване на уменията на населението в трудоспособна възраст с фокус върху ефективното предлагане на възможности за учене през целия живот (УЦЖ);
- Повишаване на социалния статус, привлекателността и престижа на учителската професия и качеството на базовата подготовка и последващата квалификация на педагогическите специалисти;
- Подобряване на образователната инфраструктура и модернизиране на материалната база в детските градини и училищата;
- Повишаване привлекателността и качеството на професионално образование и обучение и връзката му с пазара на труда;

- Повишаване нивото на цифровите умения с цел широко използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж.

Визия за развитието на политиката

В перспектива до 2030 г., включително в периода 2024 – 2026 г., за осигуряването на качествено образование за всички през целия живот се предвижда политиките в сферата на образованието и обучението да обхващат всеки един от етапите на развитието на личността, следвайки принципите на учене през целия живот; да бъдат ориентирани към повишаване на обхвата и качеството на образованието и обучението с акцент върху придобиване на ключови компетентности и развиване на иновации, увеличавайки способностите на хората за своевременна адаптация към технологичната трансформация и произтичащите промени в пазара на труда.

В контекста на програмирането за периода целевата рамка на политиката е обвързана с Националната програма за развитие: България 2030, Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), Националния план за възстановяване и устойчивост и Програма „Образование“ 2021-2027.

Стратегическа и оперативни цели

За осъществяване на визията за развитие на политиката през 2024 г. и в периода 2025-2026 г. са поставени стратегически и оперативни цели на Министерството на образованието и науката, насочени към:

- Повишаване на обхвата и качеството в предучилищното образование, предвид базисната му значимост за постигане на по-високи образователни резултати и личностна реализация;

- Успешно включване на децата и учениците в системата на училищното образование и намаляване дела на преждевременно напусналите училище за осигуряване правото на всяко дете на качествено образование и за превенция на отпадането от училище, с фокус върху децата и учениците от уязвими групи;

- Повишаване качеството на училищното образование за подобряване на образователните резултати, включително за намаляване дела на 15-годишните ученици с постижения под критичния праг в международното изследване PISA. В тази връзка политиките ще бъдат насочени към:

- усвояване на ключовите компетентности за учене през целия живот (включително цифрови, езикови, социални) от ранна възраст и формиране на ценности;

- придобиване на функционална грамотност, на релевантни (интер)дисциплинарни и практически ориентирани знания и умения, както и развиване на творческото и критично мислене, на отговорност и умения за решаване на проблеми, на гражданска ангажираност;

- нарастване дела на завършилите средно образование;

- Повишаване приложимостта на училищното образование за постигане на професионална реализация. В тази връзка ключово значение има разширяването на обхвата на дуалното обучение и на възможностите за дуално обучение по различни професии, съобразено с потребностите на бизнеса на регионално и областно равнище, както и разширяването на мрежата от учебно-тренировъчни фирми;

- Повишаване компетентностите на хората в трудоспособна възраст и ефективно предлагане на възможности за УЦЖ с цел повишаване на образованието и професионалната квалификация на възрастното население и насърчаване участието на младите хора във формално и неформално образование и обучение;

- Повишаване нивото на компютърни и цифрови умения с цел широкото използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж, осигуряване на свободен за учениците и учителите достъп до национални и европейски образователни ресурси, дигитализация и интелигентна цифровизация на образованието;

- Въвеждане и прилагане на образователни иновации и иновативни методи на преподаване чрез използване на ИКТ с цел промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене.

Основни инструменти за осъществяване на посочените цели ще бъдат устойчивите и последователни политики за повишаване привлекателността на учителската професия и социалния статус на българския учител, за стимулиране на професионалното развитие и за усъвършенстване на професионалните компетентности на педагогическите специалисти, включително за подкрепа на иновативното преподаване. За периода на прогнозата ще продължат мерките за увеличаване заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната с цел да се стимулира навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование. Ще продължи подкрепата за младите учители с прилагане на гъвкави пътеки за навлизане в професията и утвърждаване на наставничеството. Тези мерки ще допринесат за повишаване на уменията на учителите да отговорят на бързо променящите се потребности на учениците, обществото и пазара на труда.

Приоритет ще са и инвестициите в образователна инфраструктура и модернизирание на материалната база в детските градини и училищата за превръщането им в привлекателна среда за образование и обучение.

За постигане на целите на политиката в разглеждания период ще допринесе и изпълнението на проекти/програми, финансирани със средства от ЕС или от други донорски програми, по които министърът на образованието и науката или Министерството са бенефициенти. Ще продължи изпълнението на проекти по Програма „Образование“ 2021-2027 г., както и на инвестиционните проекти и процедури по НПВУ.

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

Чрез създаването на условия и среда за реализиране на политиката през периода 2024 - 2026 година ще се постигнат следните ползи за обществото и гражданите:

- Увеличаване на обхвата в предучилищното образование и улесняване на достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери. Повишено качество на образованието и грижите в ранна детска възраст;
- Постигане на равен достъп на децата и учениците до качествено училищно образование и увеличаване на възможностите за тяхната личностна и професионална реализация;
- Повишаване на образователните резултати на учениците и формиране на ключови компетентности;
- Осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти за повишаване на социалния статус на българския учител и за осигуряване на образователната система с мотивирани педагогически специалисти;
- Подпомагане съхраняването и разширяването на българското етнокултурно и образователно пространство;
- Осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за професионално образование и обучение на национално, регионално и местно равнище;

- Създаване и прилагане на механизми за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение и за ориентирането му към пазара на труда, включително за развитие на дуалното обучение и мрежата от учебно-тренировъчни фирми;
- Създаване на условия и среда за учене през целия живот;
- Намаляване на социалното изключване, повишаване качеството на работната сила и подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на гражданите.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

За изпълнението на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и на ученето през целия живот допринасят различни институции: други министерства, органите на местното самоуправление и на местната администрация, работодателски и синдикални организации, работодатели, неправителствени организации и други.

За ефективно постигане на целите на политиката са ангажирани всички заинтересовани страни – държавни институции, институциите от системата на предучилищното и училищното образование и участниците в образователния процес в предучилищното и училищното образование, както и общините, социалните партньори и гражданското общество.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

Политиката е разработена в съответствие с Приоритет 1 „Образование и умения“ на НП за развитие: България 2030 и е насочена към изпълнение на индикаторите, заложиени в него:

- Дял на преждевременно напусналите образование и обучение към 2030 година - 7%
- Население (25-64 г.), участващо в образование и обучение към 2030 година - 7%
- Дял на учениците с резултати, по-ниски от критичните (средно за трите области на изследването) в Програма за международно оценяване на ученици (PISA) към 2030 година - 25%

В тази връзка през 2024 г. и в периода 2025-2026 година дейностите за осъществяване на политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот ще бъдат насочени към постигане на показателите за изпълнение и целеви стойности, както следва:

Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Наименование на индикатора				
1. Дял на преждевременно напусналите образование и обучение	процент (%)	под 10	под 10	под 10
2. Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас	процент (%)	над 90,8	над 90,8	над 90,8
3. Дял на 15-годишните със слаби постижения по:				
4. четене	процент (%)	27,0	27,0	27,0

5. математика	процент (%)	34,0	34,0	34,0
6. природни науки	процент (%)	27,0	27,0	27,0
7. Население (25-64 г.), участващо в образование и обучение	процент (%)	над 5,4	над 5,4	над 5,4

*Целевите стойности са съобразени с РМС № 459 от 2023 г. за одобряване на законопроект за ДБ на РБ за 2023 г. и с НПР България 2030.

Информация за наличността и качеството на данните

Източници на данните са Националният статистически институт (НСИ), поддържаните регистри на МОН в системата на предучилищното и училищното образование, аналитична и отчетна документация и др.

За постигане на целите в областта на политиката ще се изпълняват следните бюджетни програми:

- Програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”
- Програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”
- Програма “Училищно образование”
- Програма “Развитие на способностите на децата и учениците”
- Програма “Образование на българите в чужбина”
- Програма „Учене през целия живот” .

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

Значимостта на политиката за равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал се обуславя от базисната роля на висококвалифицирания човешки капитал и на науката и иновациите в националните и европейски политики, насочени към създаване на растеж и работни места.

В областта на висшето образование политиката цели насърчаване на усилията на автономните висши училища за непрекъснато развитие на качеството на предлаганото висше образование; подпомагането им при въвеждането, развитието и усъвършенстването на вътрешните системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав; създаване на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС; осигуряване на условия за достъп до качествено висше образование, целящо успешна реализация през целия живот. През 2024 г. и за периода на прогнозата 2025 – 2026 г. приоритетно ще се изпълняват мерките, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година и детайлизирано разписани в Оперативния план към нея, одобрен от МС.

В областта на науката тази политика цели осигуряване на научно-изследователска инфраструктура на европейско ниво и модернизиране на научноизследователската екосистема, стимулиране и ускоряване на процеса на разработване и внедряване на иновации в отделните сектори на икономиката, като ключова ще бъде ролята на образователните и научните институции, научните центрове и бизнеса и връзката между

тях. Фокус има сътрудничеството между индустрията и научните звена, кариерното развитие на високотехнологични специалисти и изследователи, стимулирането на приложните научни разработки и мерките за тяхната комерсиализация и превръщането им в пазарни продукти с висока добавена стойност.

Визия за развитието на политиката

Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал през 2024 г. и в периода 2025 – 2026 година ще бъде насочена към постигане на целите, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г, Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 и към осъществяване на визията, целите и приоритетите от Приоритет 1 „Образование и умения“ и Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие: България 2030.

В разглеждания период и в перспектива до 2030 г. системата на висшето образование в България ще осигури продължаване на реформите и изпълнение на политиките за устойчиво развитие и разширяване на достъпа до висше образование, създавайки условия за:

- Развитие на диференцирана и гъвкава система от изследователски висши училища, които функционират като успешни партньори и конкуренти на европейските университети и изпълняват образователна, изследователска и културна мисия в полза на обществото и на отделните индивиди чрез провеждане на фундаментални и приложни научни изследвания и чрез осигуряване на качествено, достъпно и продължаващо през целия живот образование и обучение за успешна личностна, професионална и обществена реализация;

- Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни планове и програми; създаване на дигитални учебни програми и нови интерактивни дигитални ресурси; въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми на обучение;

- Въвеждане на стимули за млади преподаватели, за привличане на преподаватели от чужбина, както и за изготвяне и издаване на учебници, учебни помагала и монографични трудове на чужди езици;

- Изграждане на академична общност, споделяща общи принципи, ценности и морални норми.

Визията за развитието на науката в България се свързва с повишаване на качеството и международната разпознаваемост на българската научноизследователска и иновационна дейност в съответствие с Европейското научноизследователско пространство и с неговите основни политики и тенденции; изграждане на нови научноизследователски инфраструктурни консорциуми; участие в съвместни европейски и международни изследователски програми; използване на националните и европейски фондове за подобряване на съотношението между институционално и програмно финансиране; сътрудничеството между висшите училища, научните институти и бизнеса с цел ефективното ориентиране на научните разработки към нуждите на пазара и обществото; въвеждане на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност;

съпоставимост и съизмерване на нейното качество със световните и европейските стандарти.

Изграждането на благоприятна среда за развитие на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания ще се подпомогне и чрез изпълнение на процедурите по „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“ по НПВУ. Програмата си поставя за цел да насърчи и подпомогне активното сътрудничество между висшите училища и частния сектор в полза на икономическия растеж и общото социално-икономическо развитие на местно, регионално и национално ниво. Ще се стимулира сътрудничеството между висшите училища, научните институти и бизнеса с цел ефективното ориентиране на научните разработки към нуждите на пазара и обществото, както и увеличаването на тяхната добавена стойност. Важна допълнителна цел ще е разширяването на НИРД съвместно с частния сектор и интеграцията на новите технологии в бизнес процесите. Ключово значение има и изпълнението на Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Целевата рамка на политиката е обвързана с Националната програма за развитие: България 2030, Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 г. и Оперативния план към нея и Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г.

Стратегически и оперативни цели

За осъществяване на визията за развитие на политиката през 2024 г. и в периода 2025-2026 г. са поставени стратегически и оперативни цели на Министерството на образованието и науката, които в областта на висшето образование са насочени към:

- Развитие на системата на висшето образование (вкл. изследователските висши училища), способна да отговори на динамиката на обществените процеси и устойчивото развитие;
- Подобряване качеството на висшето образование чрез актуализиране на съществуващите и създаване на нови учебни планове и програми, разработване на интерактивни дигитални ресурси;
- Увеличаване на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото от една страна, и висшето образование от друга;
- Усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, включително и чрез изграждане на университетски мрежи;
- Стимулиране на по-тясното сътрудничество и комуникацията между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес и в научно-изследователските дейности.

Стратегическата цел на политиката в областта на науката е превръщането на българската наука в основен фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности, изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент от Европейското изследователско пространство, засилване на интеграцията между образование, научни изследвания, иновации и технологии, както и модернизация на научните организации и повишаване статута на учения в обществото.

Оперативните цели са:

- Повишаване на динамичността, резултатността и ефективността на научноизследователската дейност в полза на икономиката и обществото;
- Повишаване на размера и ефективността на публичните разходи за НИРД при стремеж за повишаване на качеството, експлоатацията и комерсиализацията на резултатите от изследователската дейност;
- Изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието;
- Повишаване на научно-иновационния капацитет на висшите училища и научните организации;
- Изграждане на благоприятна среда за научна дейност, научна кариера, професионално израстване и квалификация;
- Финансиране на фундаментални научни изследвания на конкурсен принцип и целево финансиране на научни изследвания в приоритетни научни области в отговор на обществени предизвикателства;
- Подкрепа за изграждане и модернизация на научна инфраструктура, оптимално използване на споделения инфраструктурен капацитет;
- Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в Европейското научноизследователско пространство в контекста на глобалните тенденции в научните изследвания;
- Интегриране в глобалната информационна мрежа.

За постигане на целите на политиката в периода на бюджетната прогноза ще допринесе и изпълнението на проекти/програми, финансирани със средства от ЕС или от други донорски програми, по които министърът на образованието и науката или Министерството са бенефициенти. Ще продължи изпълнението на проекти, финансирани от Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, Програма „Образование“ 2021-2027 г., Програма Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027, както и на инвестиционните проекти и процедури по НПВУ.

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

- Поддържане на равен достъп до качествено висше образование;
- Оптимизация на системата на висшето образование чрез развитие на изследователските висши училища;
- Утвърждаване на политика за развитие на всяко държавно висше училище (стратегически цели и задачи, целеви стойности и показатели за изпълнението им) съобразно мандатността на ректорите;
- Усъвършенстване модела на акредитация;
- Подобряване на връзката между институциите за висше и средно образование;
- Подпомагане осъвременяването на системата на висше образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда;

- Реализиране на тясно сътрудничество между висшето образование и бизнеса като движеща сила за модернизация и растеж;
- Създаване на трайни стимули за включване на талантиви млади хора в научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейност във висшите училища;
- Развитие на научноизследователската дейност и иновациите във висшите училища за формиране у студентите на умения и способности, насочени към нуждите на националния и европейския пазар на труда;
- Повишаване на мобилността с цел обучение, научни изследвания и упражняване на професия;
- Подобряване на условията за равния достъп чрез финансово подпомагане на студенти, докторанти и специализанти;
- Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни и иновационни програми, подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;
- Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия;
- Развитие и изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания и с Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
- Поддържане и разширяване на достъпа до електронни бази данни;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции;
- Членство и участие в престижни европейски и международни научни организации, което подпомага обмена на знания и учени, с възможност за достъп до световното знание и най-съвременните научни съоръжения, участие в специалните програми и инструменти на РП „Хоризонт Европа“;
- Осъществяване на научни изследвания на световно ниво във водещите научни организации и висши училища в страната и създаване на нови научни знания;
- Подготовката на високо квалифицирани специалисти за икономиката, с потенциал да прилагат научните изследвания в индустрията, в иновации и развитие на нови или подобрени технологии, да осъществяват трансфер на технологии и с възможности за висококачествени консултантски услуги.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

За изпълнението на политиката допринасят различни институции: висши училища, научни организации, центрове, малки и средни предприятия и други организации, които осъществяват научна и развойна дейност.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Наименование на индикатора				
1. Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	процент (%)	над 36,7	над 36,7	над 36,7
2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП	процент (%)	над 1,8	над 1,8	над 1,8

*Целевите стойности са съобразени с РМС № 459 от 2023 г. за одобряване на законопроект за ДБ на РБ за 2023 г. и с НПП България 2030

Посочените показатели за изпълнение и целеви стойности са приведени в съответствие с индикаторите, съдържащи се в Приоритет 1 „Образование и умения“ и в Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на одобрените с Решение № 33 от 20 януари 2020 г. визия, цели и приоритети на Националната програма за развитие (НПП) България 2030.

Информация за наличността и качеството на данните

Източници на данните са: Националният статистически институт, регистрите на Националната агенция за оценяване и акредитация, Националният център за информация и документация (в т.ч. поддържаните регистри за висшето образование и регистъра на научната дейност), Националният студентски дом, световните реферативни и наукометрични бази данни и други.

За постигане на целите на политиката ще се изпълняват следните програми:

- Програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“
  - Програма „Студентско подпомагане“
  - Програма „Международен образователен обмен“
  - Програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука – бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието
  - Програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“.

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ

Основните параметри на бюджета за 2024 г. и на актуализираната бюджетна прогноза за периода 2025-2026 г. в програмен формат на бюджет включват приходите и разходите на Министерството на образованието и науката, както и индикативни разчети за разходите по бюджетите на общините, в т.ч. местни дейности, за делегираните дейности по образованието по бюджетите на Министерството на младежта и спорта и на Министерството на културата и индикативните разходи по самостоятелните бюджети на Българската академия на науките и държавните висши училища. В разходите по бюджетни програми са включени и индикативните разчети за периода 2024-2026 г. на средствата в

централния бюджет за изпълнение на политики в областта на образованието и науката, разходите на Селскостопанската академия, на средствата по сметки на европейския съюз и други средства от ЕС, субсидията за висшите военни училища и инвестиционните разходи по чл. 107 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г.

Описание на приходите

ПРИХОДИ по бюджета на ПРБ (в хил. лв.)	<i>Закон 2024 г.</i>	<i>Прогноза 2025 г.</i>	<i>Прогноза 2026 г.</i>
Общо приходи:	9,300.0	9,300.0	9,300.0
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	8,800.0	8,800.0	8,800.0
Приходи и доходи от собственост	7,418.7	7,418.7	7,418.7
Приходи от държавни такси	875.0	875.0	875.0
Глоби, санкции и наказателни лихви	35.0	35.0	35.0
Други	471.3	471.3	471.3
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени средства</i>	500.0	500.0	500.0

Описание на разходите

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Отчет за 2021 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	5 993 662,6	649 402,2	5 344 260,4	5 414 825,2	593 963,0	4 820 862,2	578 837,4	55 439,2	523 398,2
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	4 614 404,9	572 737,8	4 041 667,1	4 238 135,5	543 272,7	3 694 862,8	376 269,4	29 465,1	346 804,3
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	313 689,0	65 970,9	247 718,1	65 492,7	65 492,7	0,0	248 196,3	478,2	247 718,1
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	130 463,7	61 428,0	69 035,7	96 636,6	50 670,1	45 966,5	33 827,1	10 757,9	23 069,2
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	4 062 848,6	418 683,7	3 644 164,9	4 027 534,4	414 612,8	3 612 921,6	35 314,2	4 070,9	31 243,3
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	47 646,1	6 992,9	40 653,2	42 794,8	6 820,1	35 974,7	4 851,3	172,8	4 678,5
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	17 652,7	17 652,7	0,0	3 667,4	3 667,4	0,0	13 985,3	13 985,3	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	42 104,8	2 009,6	40 095,2	2 009,6	2 009,6	0,0	40 095,2	0,0	40 095,2
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	1 371 559,7	68 966,4	1 302 593,3	1 168 991,7	42 992,3	1 125 999,4	202 568,0	25 974,1	176 593,9
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	826 581,3	5 882,0	820 699,3	802 667,1	5 746,7	796 920,4	23 914,2	135,3	23 778,9
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	123 393,8	9 704,6	113 689,2	74 515,5	1 142,8	73 372,7	48 878,3	8 561,8	40 316,5
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	2 128,0	2 128,0	0,0	1 490,6	1 490,6	0,0	637,4	637,4	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	390 510,6	25 463,0	365 047,6	277 460,0	21 753,7	255 706,3	113 050,6	3 709,3	109 341,3
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	28 946,0	25 788,8	3 157,2	12 858,5	12 858,5	0,0	16 087,5	12 930,3	3 157,2
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	7 698,0	7 698,0	0,0	7 698,0	7 698,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Отчет за 2022 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	6 812 314,8	715 716,8	6 096 598,0	6 151 924,9	661 105,9	5 490 819,0	660 389,9	54 610,9	605 779,0
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	5 164 853,1	657 410,4	4 507 442,7	4 818 443,8	626 188,8	4 192 255,0	346 409,3	31 221,6	315 187,7
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	213 319,3	46 027,3	167 292,0	45 584,5	45 584,5	0,0	167 734,8	442,8	167 292,0
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	203 339,3	124 257,4	79 081,9	167 728,1	112 676,5	55 051,6	35 611,2	11 580,9	24 030,3
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	4 572 879,2	455 954,1	4 116 925,1	4 548 654,1	452 139,3	4 096 514,8	24 225,1	3 814,8	20 410,3
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	49 661,0	8 972,4	40 688,6	49 450,5	8 761,9	40 688,6	210,5	210,5	0,0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	19 477,5	19 477,5	0,0	4 304,9	4 304,9	0,0	15 172,6	15 172,6	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	106 176,8	2 721,7	103 455,1	2 721,7	2 721,7	0,0	103 455,1	0,0	103 455,1
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	1 640 608,3	51 453,0	1 589 155,3	1 326 627,7	28 063,7	1 298 564,0	313 980,6	23 389,3	290 591,3
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	1 026 747,6	5 445,0	1 021 302,6	936 666,4	5 295,1	931 371,3	90 081,2	149,9	89 931,3
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	104 951,4	11 530,1	93 421,3	57 203,1	1 247,5	55 955,6	47 748,3	10 282,6	37 465,7
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	2 617,7	2 617,7	0,0	1 935,1	1 935,1	0,0	682,6	682,6	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	477 814,4	13 088,8	464 725,6	320 499,1	9 262,0	311 237,1	157 315,3	3 826,8	153 488,5
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	28 477,2	18 771,4	9 705,8	10 324,0	10 324,0	0,0	18 153,2	8 447,4	9 705,8
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	6 853,4	6 853,4	0,0	6 853,4	6 853,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ ЗДБ за 2023 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	8 343 721,8	1 056 662,3	7 287 059,5	6 845 109,2	774 454,2	6 070 655,0	1 498 612,6	282 208,1	1 216 404,5
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	6 311 234,1	959 792,6	5 351 441,5	5 320 185,2	703 078,8	4 617 106,4	991 048,9	256 713,8	734 335,1
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	544 401,6	175 911,8	368 489,8	35 335,0	35 335,0	0,0	509 066,6	140 576,8	368 489,8
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	343 557,1	165 610,5	177 946,6	184 679,7	101 970,5	82 709,2	158 877,4	63 640,0	95 237,4
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	5 225 312,1	585 169,5	4 640 142,6	5 025 740,8	546 232,5	4 479 508,3	199 571,3	38 937,0	160 634,3
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	65 449,1	8 560,2	56 888,9	63 449,1	8 560,2	54 888,9	2 000,0	0,0	2 000,0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	21 231,0	21 231,0	0,0	7 671,0	7 671,0	0,0	13 560,0	13 560,0	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	111 283,2	3 309,6	107 973,6	3 309,6	3 309,6	0,0	107 973,6	0,0	107 973,6
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	2 020 645,8	85 027,8	1 935 618,0	1 513 082,1	59 533,5	1 453 548,6	507 563,7	25 494,3	482 069,4
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	1 124 656,1	18 193,5	1 106 462,6	1 042 644,9	18 030,8	1 024 614,1	82 011,2	162,7	81 848,5
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	143 426,1	14 074,3	129 351,8	45 350,8	1 884,3	43 466,5	98 075,3	12 190,0	85 885,3
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	5 863,6	5 863,6	0,0	4 863,6	4 863,6	0,0	1 000,0	1 000,0	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	722 905,0	23 101,4	699 803,6	408 134,3	22 666,3	385 468,0	314 770,7	435,1	314 335,6
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	23 795,0	23 795,0	0,0	12 088,5	12 088,5	0,0	11 706,5	11 706,5	0,0
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	11 841,9	11 841,9	0,0	11 841,9	11 841,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	9 371 844,5	1 133 225,2	8 238 619,3	7 374 467,8	846 694,9	6 527 772,9	1 997 376,7	286 530,3	1 710 846,4
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	7 214 091,2	1 034 326,1	6 179 765,1	5 794 767,1	775 069,2	5 019 697,9	1 419 324,1	259 256,9	1 160 067,2
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	757 038,9	174 814,1	582 224,8	35 589,3	29 237,3	6 352,0	721 449,6	145 576,8	575 872,8
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	454 834,1	194 577,7	260 256,4	220 714,6	132 227,6	88 487,0	234 119,5	62 350,1	171 769,4
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	5 779 342,4	630 125,0	5 149 217,4	5 461 377,2	592 355,0	4 869 022,2	3 179 652,2	37 770,0	280 195,2
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	66 797,8	8 961,1	57 836,7	64 797,8	8 961,1	55 836,7	2 000,0	0,0	2 000,0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	22 485,0	22 485,0	0,0	8 925,0	8 925,0	0,0	13 560,0	13 560,0	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	133 593,0	3 363,2	130 229,8	3 363,2	3 363,2	0,0	130 229,8	0,0	130 229,8
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	2 145 411,9	86 927,7	2 058 484,2	1 567 359,3	59 654,3	1 507 705,0	578 052,6	27 273,4	550 779,2
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	1 220 215,5	17 641,8	1 202 573,7	1 094 061,9	17 488,2	1 076 573,7	126 153,6	153,6	126 000,0
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	129 068,1	15 149,6	113 918,5	45 386,1	1 709,6	43 676,5	83 682,0	13 440,0	70 242,0
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	6 289,5	6 289,5	0,0	5 169,5	5 169,5	0,0	1 120,0	1 120,0	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	765 110,5	23 118,5	741 992,0	410 138,2	22 683,4	387 454,8	354 972,3	435,1	354 537,2
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	24 728,3	24 728,3	0,0	12 603,6	12 603,6	0,0	12 124,7	12 124,7	0,0
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	12 341,4	11 971,4	370,0	12 341,4	11 971,4	370,0	0,0	0,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Прогноза за 2025 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	10 175 219,5	1 195 378,9	8 979 840,6	7 883 527,3	908 615,8	6 974 911,5	2 291 692,2	286 763,1	2 004 929,1
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	7 933 033,8	1 096 199,7	6 836 834,1	6 288 610,3	836 710,0	5 451 900,3	1 644 423,5	259 489,7	1 384 933,8
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	958 468,7	174 950,3	783 518,4	35 725,5	29 373,5	6 352,0	922 743,2	145 576,8	777 166,4
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	399 963,0	206 336,6	193 626,4	241 443,5	143 986,5	97 457,0	158 519,5	62 350,1	96 169,4
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	6 344 281,1	679 629,7	5 664 651,4	5 929 724,7	641 626,9	5 288 097,8	414 556,4	38 002,8	376 553,6
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	71 179,3	9 185,8	61 993,5	69 179,3	9 185,8	59 993,5	2 000,0	0,0	2 000,0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	22 724,6	22 724,6	0,0	9 164,6	9 164,6	0,0	13 560,0	13 560,0	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	136 417,1	3 372,7	133 044,4	3 372,7	3 372,7	0,0	133 044,4	0,0	133 044,4
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	2 229 658,7	87 022,2	2 142 636,5	1 582 390,0	59 748,8	1 522 641,2	647 268,7	27 273,4	619 995,3
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	1 250 157,1	17 641,8	1 232 515,3	1 104 155,5	17 488,2	1 086 667,3	146 001,6	153,6	145 848,0
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	135 068,1	15 149,6	119 918,5	46 386,1	1 709,6	44 676,5	88 682,0	13 440,0	75 242,0
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	6 384,0	6 384,0	0,0	5 264,0	5 264,0	0,0	1 120,0	1 120,0	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	813 321,2	23 118,5	790 202,7	413 980,8	22 683,4	391 297,4	399 340,4	435,1	398 905,3
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	24 728,3	24 728,3	0,0	12 603,6	12 603,6	0,0	12 124,7	12 124,7	0,0
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	12 527,0	12 157,0	370,0	12 527,0	12 157,0	370,0	0,0	0,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Прогноза за 2026 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	10 821 709,4	1 245 795,1	9 575 914,3	8 312 752,0	958 632,0	7 354 120,0	2 508 957,4	287 163,1	2 221 794,3
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	8 374 042,0	1 146 345,7	7 227 696,3	6 701 429,5	886 456,0	5 814 973,5	1 672 612,5	259 889,7	1 412 722,8
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	1 040 213,7	175 086,5	865 127,2	35 861,7	29 509,7	6 352,0	1 004 352,0	145 576,8	858 775,2
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	425 814,1	212 965,0	212 849,1	254 594,6	150 614,9	103 979,7	171 219,5	62 350,1	108 869,4
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	6 672 038,1	722 742,9	5 949 295,2	6 324 416,5	684 340,1	5 640 076,4	347 621,6	38 402,8	309 218,8
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	75 922,8	9 357,4	66 565,4	73 922,8	9 357,4	64 565,4	2 000,0	0,0	2 000,0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	22 812,1	22 812,1	0,0	9 252,1	9 252,1	0,0	13 560,0	13 560,0	0,0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	137 241,2	3 381,8	133 859,4	3 381,8	3 381,8	0,0	133 859,4	0,0	133 859,4
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	2 434 922,7	87 074,7	2 347 848,0	1 598 577,8	59 801,3	1 538 776,5	836 344,9	27 273,4	809 071,5
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	1 410 722,9	17 641,8	1 393 081,1	1 114 721,3	17 488,2	1 097 233,1	296 001,6	153,6	295 848,0
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	136 068,1	15 149,6	120 918,5	47 386,1	1 709,6	45 676,5	88 682,0	13 440,0	75 242,0
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	6 436,5	6 436,5	0,0	5 316,5	5 316,5	0,0	1 120,0	1 120,0	0,0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	856 966,9	23 118,5	833 848,4	418 550,3	22 683,4	395 866,9	438 416,6	435,1	437 981,5
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	24 728,3	24 728,3	0,0	12 603,6	12 603,6	0,0	12 124,7	12 124,7	0,0
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	12 744,7	12 374,7	370,0	12 744,7	12 374,7	370,0	0,0	0,0	0,0

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

1700.01.01.БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ”

Цели на бюджетната програма

Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование чрез:

- Прилагане на Закона за предучилищното и училищното образование, на държавните образователни стандарти;
- Усъвършенстване на нормативната уредба;
- Подобряване на управлението на образователната система за осигуряване на нейното качество;
- Подобряване на ефективността на образователния процес;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията, уменията и компетентностите на учениците от различни видове училища и от различни населени места;
- Развитие на нови възможности за преход както между образователните степени, така и между различните видове училища;
- Ориентиране на предучилищното и училищното образование към провокиране на мисленето и прилагане на изследователски подход в обучението. Развиване на творческото и критично мислене, на отговорност и умения за решаване на проблеми;
- Повишаване на дигиталната грамотност и мотивацията за учене, насърчаване на интереса и развиване уменията на учениците в областта на математика, информатика, природни науки, астрофизика, математическа лингвистика и други STEM дисциплини;
- Усвояване на ключовите компетентности за учене през целия живот (включително цифрови, езикови, социални) от ранна възраст;
- Придобиване на функционална грамотност, на релевантни (интер)дисциплинарни и практически ориентирани знания и умения;
- Възпитаване на ценности, повишаване на компетентностите за активно гражданско участие и гражданска ангажираност; споделяне на общи ценности;
- Подкрепа на иновативното преподаване за повишаване на образователните резултати;
- Осигуряване на условия и възможности за обучение в електронна среда;
- Повишаване приложимостта на училищното образование за постигане на професионална реализация;
- Осигуряване на достъпни и качествени услуги за кариерно ориентиране и осигуряване на възможности за избор на профилирано или професионално образование, професионално обучение или реализация на пазара на труда;
- Ефективно планиране на приема на ученици в профилираните и професионални паралелки, съобразено с потребностите на икономиката по области и общини;

- Създаване на условия за признаване на знания, умения и компетентности, придобити в различен контекст с цел последващо обучение;
- Изграждане на достъпна и адаптивна към пазара на труда система на професионално образование и обучение;
- Повишаване ефективността на контрола в образователната система;
- Прилагане на устойчиви политики за привличане и задържане на млади хора към учителската професия; продължаваща квалификация, професионално и кариерно развитие на педагогическите специалисти;
- Повишаване нивото на цифровите умения с цел широко използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж.

Повишаване качеството и привлекателността на професионалното образование и обучение чрез:

- Усъвършенстване на нормативната уредба на професионалното образование и обучение чрез изменение и допълнение на закона за професионалното образование и обучение;
- Промяна на списъка на професиите за професионално образование и обучение в посока на широкопрофилни професии с надграждане на степените в рамките на една професия;
- Подобряване на управлението и системата за осигуряване на качеството;
- Осигуряване на възможности за избор на профилирано или професионално образование в зависимост от потребностите на пазара на труда;
- Развитие на нови възможности за хоризонтална и вертикална проходимост в системата;
- Ефективно планиране приема на ученици в профилираните и професионални паралелки, съобразено с нуждите на икономиката по области и общини;
- Провеждане на мерки с цел осигуряване на образователен избор в интерес на ученика и обществото;
- Изграждане на достъпна и адаптивна към пазара на труда система на ПОО;
- Създаване на условия за повишаване на квалификацията на учителите по професионална подготовка и наставниците;
- Разширяване на обхвата и качеството на системата за обучение чрез работа (дуално обучение);
- Разширяване на мрежата от учебно-тренировъчни фирми;
- Поддържане на партньорство и създаване на формати за сътрудничество между отговорните и заинтересовани страни в ПОО на ниво управление и на ниво предлагане на ПОО и ориентиране на ПОО според потребностите на икономиката;
- Създаване на модернизирана образователна среда и повишаване участието в ПОО в приоритетни професии в сътрудничество с бизнеса;
- Осигуряване на достъпни и обективни данни, които са в основата на анализа за състоянието на системата и за определяне на мерки за нейното усъвършенстване.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Изготвен анализ на ефективността на политика/програма/стратегия по отношение осигуряване на качеството в предучилищното и училищното образование	брой	1	1	1
Разработени и актуализирани законови и подзаконовни нормативни актове	брой	4	4	4
Разработени тестови спецификации за ДЗИ за профилирана и за общообразователна подготовка	брой	28	28	28
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	брой	36	36	36
Относителен дял на учениците, положили изпити по НВО по етапи	%	95	95	95
Проведени национални съвещания за методическа подкрепа на експертите от РУО	брой	13	13	13
Брой осъществени партньорства между училища и фирми	брой	110	120	120
Училища, прилагащи учебен план и програма за работа в учебно-тренировъчна фирма	Брой	110	120	120
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в учебно-тренировъчни фирми	Брой	5000	5500	5500
Детски градини и училища с групи за задължително предучилищно образование, които прилагат мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	60	70	100
Деца, включени в дейности, свързани с прилагането на мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	2000	2500	3000
Деца и ученици, участвали в съвместните инициативи с Асоциация „Българска книга”	брой	20 000	20 000	20 000
Осигурени със задължителна документация институции в системата на предучилищното и училищното образование	брой институции	4100	4100	4100
Осигурени с документи за признаване на завършено обучение, образование и професионална квалификация, придобити в чужбина – 2 тиража ежегодно	брой РУО	28	28	28
Разширяване и гаранционна поддръжка на НЕИСПУО	брой системи	1	-	-

Разширяване и извънгаранционна поддръжка на НЕИСПУО	брой системи	-	1	1
Гаранционна поддръжка на Информационна система за обработка, съхранение и управление на документи в училищата (ИСОСУД)	брой системи	1	-	-
Одобрени учебници/учебни комплекти/, създадени по новите учебни програми и одобрени учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина	брой	40	35	35
Разработени, утвърдени и/или актуализирани учебни планове и учебни програми във връзка с въвеждане на дуално обучение, модулно обучение, нови професии за ПОО и новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО	брой	200	200	200
Проведени работни срещи и съвещания с началници и с експертите от РУО, с директорите на училища, със социални партньори	брой	2	2	2
Мерки и политики за подсигуриране и развитие на педагогически специалисти и наставници	брой	1	1	1
Извършени проверки в институции в системата на училищното образование и РУО	брой	80	80	80
Удостоени от министъра педагогически специалисти с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	брой	200	200	200
Съгласувани предложения за държавен и допълнителен план-прием	брой	28	28	28
Разработване на административни актове, регламентиращи образователния процес	брой	5	5	5
Вписани частни училища и частни детски градини в публичния регистър на институциите според ЗПУО	брой	250	250	250
Извършени проверки в частни детски градини и училища	брой	35	40	45
Включени в Списъка на иновативните училища	брой	550	560	565
Определени училища с национално значение	брой	6	6	6
Издадени заповеди за открити, преобразувани, променени и закрити държавни и общински училища и ЦСОП в системата на предучилищното и училищното образование	брой	15	15	15
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	брой	275	275	275

Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	брой	90 781	90 781	90 781
Разработени, приети и изпълнявани национални програми за развитието на педагогическите специалисти	брой	2	2	2
Проведени годишни национални съвещания с експерти за квалификация на педагогическите специалисти от РУО	брой	1	1	1
Обучения за повишаване на квалификацията на педагогически специалисти (ПС)	Брой обучени я/ брой обучени	50/5000	50/5000	50/5000
Одобрени програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, одобрени промени в съдържанието на програми, одобрени промени на учителите по програми	брой	250	250	250
Проведени проучвания и изследвания във връзка с квалификацията и развитието на педагогическите специалисти	брой	1	1	1
Разработване на програма за наставничество /менторство	брой	1	1	1
Администриране на дейности по изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия за възпитателната работа	брой	1	1	1
Усъвършенстван функциониращ инструмент (Рамка за инспектиране) за експертна обективна оценка качеството на предоставяното предучилищно и училищно образование	брой	1	1	1
Прилагани стандарти за качество на образованието по областите на инспектиране	брой	20	20	20
Институции от системата на ПУО, подкрепени за внедряване на модерни технологии в процеса на обучение (специализиран хардуер и др.)	брой	200	200	200
Училища с внедрено електронно образователно съдържание/ електронни софтуерни продукти за професионално обучение	%	50	60	70
Кандидатствали училища на бюджетна издръжка с осигурена интернет свързаност	%	100	100	100
Училища, подпомогнати в дейностите по изграждане/доизграждане на Wi-Fi мрежи и изграждане на нови Wi-Fi зони за нуждите на училищното образование	брой	50	50	50

Програма „Пътеки на знанието“ - НМО-Габрово	брой	170	180	200
Тематични беседи- НМО-Габрово	брой	45	50	55
Исторически справки- НМО-Габрово	брой	20	20	20
Научно-информационни справки- НМО-Габрово	брой	27	30	32
Обслужени посетители - НМО-Габрово	брой	10 400	11 600	12 800

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

- извършване на структурни промени;
- с решение на министъра на образованието и науката може да бъде увеличен броят на провежданите външни оценявания;
- промяна в индикативната годишна работна програма на ИА ПО относно договорени критерии за финансиране на процедури с конкретен бенефициент – Министерство на образованието и науката;
- степен на ресурсно обезпечаване и размер на финансовите средства, вкл. на партньорски организации;
- неразбиране на значимостта на предучилищното и училищното образование и на професионалното образование и обучение и тяхната обвързаност с други политики: демографската политика, за заетостта, на регионалното и икономическо развитие и др.;
- некоректно подадени/обобщени заявки от потребителите или РУО, или забавяне от страна на изпълнителя при доставка на документацията са фактори, които могат да доведат до риск по отношение на обезпечаване със задължителна документация;
- некоректност на въвежданите данни от първичната информация може да доведе до риск по отношение на работата с НЕИСПУО.

Информация за наличността и качеството на данните

Анализите за състоянието на системата се извършват на база достъпни и обективни данни, които са основа за определянето на мерки за нейното усъвършенстване.

Обработка се и се анализира актуална статистическа и емпирична информация, публикувана от Националния статистически институт (НСИ) и Статистическата служба на Европейския съюз (ЕВРОСТАТ). Използва се и информация на Центъра за информационно осигуряване на образованието към МОН, данни от официалните публикации на отчетите на националните програми и стратегии, аналитична и отчетна документация, данни от Междуведомствения експертен съвет, определен в изпълнение на Споразумение Д01-21 от 12.02.2018 г. за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между НСИ и МОН, базата данни от Националната информационна система за учене на възрастни и др. Използва се информация от Информационната система на НАПОО с данни за лицензираните институции, и обучените от тях лица, както и проведени теренни проучвания.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

➤ *Продукт/Услуга №1- Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование*

➤ *Продукт/Услуга № 2- Управление на качеството*

➤ *Продукт/услуга № 3- Оценяване на резултатите от обучението*

➤ *Продукт/услуга № 4- Ориентиране на средното образование към пазара на труда*

➤ *Продукт/услуга № 5- Информационни и комуникационни технологии в българските училища*

➤ *Продукт/услуга № 6- Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане*

➤ *Продукт/услуга № 7 - Финансова децентрализация*

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Продукт/Услуга № 1 Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

➤ Разработване на нормативни актове във връзка с политиките за качествено предучилищно и училищно образование;

➤ Усъвършенстване и оптимизиране на държавните образователни стандарти;

➤ Анализ на ефективността на мерките за осигуряване на качеството в предучилищното и училищното образование;

➤ Разработване на национални програми за развитие на образованието;

➤ Изготвяне и публикуване на информационни материали, свързани с нови или променени закони, уреждащи отношенията в системата на предучилищното и училищното образование и на съпътстващите ги подзаконови нормативни актове;

➤ Организиране на семинари, работни срещи и конференции за въвеждане на иновативни методи на преподаване, включващи използване на съвременни технологии на национално и международно ниво;

➤ Създаване на условия за прилагане на нови методи в преподаването чрез осигуряване на експериментална среда за изучаване на природните науки и учене извън класната стая;

➤ Координиране, подпомагане и консултиране изграждането и развитието на STEM среда във всяко училище за повишаване на уменията за преподаване и учене;

➤ Създаване на условия за споделяне на иновативно учебно съдържание и модели за работа на вече съществуващи центрове и други форми на STEM среда в училищата;

➤ Разработване и прилагане на модел за осигуряване на подкрепа в периода на преход от семейната среда към детската градина;

➤ Участие в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европа, подпомагащи изпълнението на националните политики и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи;

➤ Участие в тематични работни групи по програми на ЕК и в партньорски визити в областта на училищното образование, както и организирането на такива в България;

➤ Изготвяне и издаване на информационни материали, свързани с национални и международни програми и проекти;

- Реализиране на участието на българската образователна система в сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт в контекста на европейските изисквания;
- Участие в изготвяне на нови учебно-изпитни програми за държавни зрелостни изпити за учебни предмети, изучавани в профилирана подготовка и в общообразователна подготовка;
- Актуализиране и изпълнение на стратегически документи и законови и подзаконови нормативни актове в сферата на професионалното образование и обучение;
- Въвеждане на европейски инструменти в системата на ПОО;
- Разработване и утвърждаване на учебна документация в ПОО;
- Създаване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка чрез методическо подпомагане на образователните институции и РУО относно прилагането на ЗПУО и на държавните образователни стандарти;
- Организиране на дейностите по събирането на информация и подбор на предложенията за удостояване с ежегодна награда „Св. Иван Рилски” на директори с постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование, както и с грамота „Неофит Рилски” на учители и директори на детски градини, училища и обслужващи звена с принос в развитието на образователното дело и с ежегодната наградата за учители „Константин Величков” по случай 1 ноември – Ден на народните будители;
- Организиране и координиране на дейностите, свързани с движението на учениците;
- Организиране и провеждане на съвместни инициативи с Асоциация „Българска книга” за насърчване на четенето сред децата и учениците;

Продукт/Услуга № 2 Управление на качеството

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Прилагане на държавните образователни стандарти в системата на предучилищното и училищното образование и анализ на ефективността;
- Организиране и провеждане на работни срещи и съвещания за методическо подпомагане (с началници и с експертите от регионалните управления на образованието, с директорите на институции от системата на предучилищното и училищното образование, социални партньори и др.);
- Разработване на административни актове, регламентиращи образователния процес;
- Разработване на политики и механизми, свързани с приема на ученици;
- Организиране и координиране на дейностите на регионалните управления на образованието по планиране, утвърждаване и реализиране на държавния и допълнителния план-прием съобразно потребностите на пазара на труда, интересите на учениците, интересите на учениците и възможностите на училищата;
- Прилагане на вътрешни системи за осигуряване на качеството на ПОО;
- Методическо подпомагане на експерти, учители и наставници;

- Контрол по прилагане и спазване на нормативните актове в системата на предучилищното и училищното образование в образователните институции и регионалните управления на образованието;
- Усъвършенстване, поддържане и разширяване на управленската информационна система на образованието;
- Изграждане, внедряване и поддръжка на Единна информационна система за прием;
- Усъвършенствана Рамка за инспектиране за експертна обективна оценка качеството на предоставяното предучилищно и училищно образование;
- Прилагане на утвърдените стандарти за качество на образованието по областите на инспектиране и извършване на обективна оценка и анализ на качеството на предоставяното образование в инспектираните детски градини и училища;
- Разработване, актуализиране и утвърждаване на образците на документите от задължителната документация в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите за система на предучилищното и училищното образование и останалите приложими ДОС;
- Отпечатване и обезпечаване със задължителна документация на детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и институциите за професионално обучение;
- Разработване/актуализиране и осигуряване на документите за признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация по документи, издадени от чужди държави, предназначени за РУО;
- Разширяване и поддържане на Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО);
- Преглед на съдържанието и структуриране на информацията в НЕИСПУО при гаранционната и извънгаранционната поддръжка на работата на системата;
- Извършване на проверки и методическа помощ относно осигуреността със задължителна документация, нейното водене, съхраняване и унищожаване;
- Организиране и провеждане на процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебници, проекти на учебни помагала и проекти на учебни комплекти;
- Оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, на проекти на учебници и на проекти на учебни комплекти;
- Разработване на учебно помагало по български език като чужд за обучение на малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, и мигранти;
- Вписване на нови частни детски градини и училища в регистъра на институциите;
- Вписване на промени в регистъра на институциите;
- Извършване на проверки на частни детски градини и училища, вписани в регистъра на институциите;
- Оценяване на нови училищни проекти за иновации и на подадените проектни предложения от иновативните училища за нова иновация и разширяване на обхвата на одобрената вече иновация. Изготвяне на Решение на Министерския съвет за определяне на иновативните училища;

- Обработване и анализиране на информация във връзка с определянето на училища с национално значение, както и сформирание на комисии за определяне на училища, които да изпълняват национална задача. Изготвяне на Решение на Министерския съвет за определяне на училища с национално значение;
- Информационна осигуреност и актуализиране на данните в регистрите на МОН и изготвяне на анализи, справки и прогнози с цел подпомагане вземането на управленски решения свързани с образователната система;
- Осигуряване на данни за готовността на образователните институции за откриването на учебната година, осигуреността на отоплителния сезон, санитарно-хигиенните условия и ресурсната им обезпеченост с цел предприемане на ефективни и навременни мерки за подпомагане на образователните институции;
- Усъвършенстване организацията на ДЗИ и на националното външно оценяване в IV, VII и X клас.

Продукт/услуга № 3 - Оценяване на резултатите от обучението

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Организиране, координиране и контрол на провеждането на национални външни оценявания в края на всеки етап на образование, на държавни зрелостни изпити и на изследвания по общообразователни предмети с представителна извадка от ученици в края на отделни класове с цел поддържане на съвременна и ефективна система на външно оценяване;
- Провеждане на Национално външно оценяване на дигиталните компетентности;
- Усъвършенстване на съдържанието и на организацията на държавните зрелостни изпити, утвърждаване на техния престиж като надежден измерител на изхода от средното образование и превръщането им в предпоставка за прием във висши училища;
- Изготвяне на спецификации, тестови задачи и тестове за национални външни оценявания и за държавни зрелостни изпити;
- Реализиране на участието на българската образователна система в сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт в контекста на европейските изисквания;
- Разработване на национални изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация;
- Организиране, координиране и контрол на провеждането на задължителните държавни изпити за придобиване степен на професионална квалификация;
- Обобщаване и анализиране на резултатите от държавните зрелостни изпити и от държавните изпити за професионална подготовка и набелязване на мерки за подобряване на обучението;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията и уменията на учениците от различните видове училища и населени места;
- Развитие на нови възможности за преход както между образователните степени, така и между различните видове училища, въз основа на покрити общи образователни стандарти;

- Внедряване на елементи от апробираната от НАПОО в системата на професионално обучение Процедура за външно независимо оценяване на държавните изпити по теория и практика на професията в ЦПО (в рамките на проект Качество и ефективност по ПРЧР).

Продукт/услуга № 4 - Ориентиране на средното образование към пазара на труда

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Разработване на механизми за информиране на системата на ПОО за потребностите на пазара на труда и вземане на съответните управленски решения;
- Актуализиране на нормативната уредба и прилагане на ЗИД на ЗПОО;
- Разработване на типови учебни планове, учебни програми и Национални изпитни програми включително и нови ДОС и учебна документация във връзка с въвеждането на новия Списък на професиите за професионално образование и обучение;
- Развитие на партньорство с бизнеса за обучение в реална работна среда при обучението чрез работа (дуална система на обучение) и съдействие за провеждането на учебни и производствени практики в реална работна среда;
- Разширяване на мрежата от учебно-тренировъчни фирми;
- Разработване на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение;
- Развитие на сътрудничество в областта на ПОО по браншове за отделните сектори на икономиката чрез създаване на експертни мрежи в секторни съвети за уменията;
- Определяне на защитени от държавата специалности от професии и специалности от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда за осигуряване на икономическото развитие на дадена област и на национално ниво;
- Разработване на нормативни механизми за активизиране присъствието на реални работодатели в професионалните гимназии и осигуряване на взаимодействие с работодателските организации;
- Развитие на системата за кариерно ориентиране в училищното образование;
- Организиране на събития на местно и регионално ниво за популяризиране на професионалното образование и обучение;
- Интегрирано обучение в рамките на средното образование за придобиване на предприемачески и социални умения, необходими за успешна професионална реализация;
- Създаване на условия за популяризиране професионалното обучение по професии, за които има диспропорция между търсене и предлагане на пазара на труда.

Продукт/услуга № 5 - Информационни и комуникационни технологии в българските училища

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Осигуряване високо ниво на надеждност на услугите, предоставяни от центрoвете за данни и услуги на МОН чрез надграждане и разширяване на оборудването в тях, гаранционно поддържане, мониторинг и обслужване на съществуващите услуги, хардуер и връзки;

- Подпомагане системата на предучилищното образование чрез внедряване на модерни технологии в процеса на обучение и създаване на условия за обучение на педагогическите специалисти за ползването им;
- Подпомагане обновяването на училищната ИКТ среда чрез закупуване на иновативен хардуер в съответствие с изработена от МОН процедура и критерии за кандидатстване, и в дейности по внедряване на образователни иновации;
- Осигуряване на средства за електронно образователно съдържание, софтуерни продукти за професионално обучение за училищата в страната и осигуряване на условия за създаване и ползване на това съдържание като част от образователния процес;
- Осигуряване на интернет свързаност на кандидатствалите училища на бюджетна издръжка;
- Изграждане/доизграждане на WiFi мрежи за нуждите на училищното образование и изграждане на нови Wi Fi зони.

Продукт/услуга № 6 - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Прилагане на Държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Мониторинг и оценка на резултатите от продължаваща квалификация и от обученията за повишаване на квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Осъществяване на проверки на изпълнението на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти;
- Усъвършенстване на функциите и интегриране на електронен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти с други електронни системи за администриране на електронни услуги и организиране на обучения;
- Подпомагане на дейности по квалификация и професионално развитие на новопостъпващи учители чрез програма за наблюдение и методическа подкрепа;
- Дейности за осъществяване на целите, заложи в Националната стратегия за възпитателната работа;
- Създаване на условия за квалификация на учителите по професионална подготовка в училищата, насочена към усвояване на компетентности, свързани с нови технологии, организация на производството и други, както и модерни методи на обучение чрез дигитални технологии.

Продукт/Услуга № 7 - Финансова децентрализация

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Координиране на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети;

- Мониторинг на прилагането на системата на делегирани бюджети;
- Методическо подпомагане на общините при разработването на формули за разпределението на средствата по разходни стандарти за делегираните дейности по образование.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от отдел „Политики за стратегическо развитие“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Учебници и училищна документация“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Квалификация и кариерно развитие“, „Управление и изпълнение на проекти“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Националният инспекторат по образованието, Националният STEM център, Центъра за информационно осигуряване на образованието, Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование, Центъра за учебно-тренировъчните фирми, Националното издателство за образование и наука „Аз Буки“, Националният център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и Националният музей на образованието – Габрово.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Учебници и училищна документация“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Организация и контрол“, „Професионално образование и обучение“, „Квалификация и кариерно развитие“, „Финанси“, както и други дирекции от общата и специализираната администрация на МОН, специализирани обслужващи звена и др.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	65 492,7	45 584,5	35 335,0	35 589,3	35 725,5	35 861,7
от тях за:						
Персонал	19 333,1	20 987,5	23 826,9	24 081,2	24 217,4	24 353,6
Издръжка	14 784,3	10 358,0	5 156,1	5 156,1	5 156,1	5 156,1
Капиталови разходи	31 375,3	14 239,0	6 352,0	6 352,0	6 352,0	6 352,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	65 492,7	45 584,5	35 335,0	29 237,3	29 373,5	29 509,7
от тях за:						
Персонал	19 333,1	20 987,5	23 826,9	24 081,2	24 217,4	24 353,6
Издръжка	14 784,3	10 358,0	5 156,1	5 156,1	5 156,1	5 156,1
Капиталови разходи	31 375,3	14 239,0	6 352,0	0,0	0,0	0,0

2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	6 352,0	6 352,0	6 352,0
от тях за:						
Персонал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Издръжка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	6 352,0	6 352,0	6 352,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	478,2	442,8	140 576,8	145 576,8	145 576,8	145 576,8
от тях за:						
<i>Средства за изпълнение на национални програми за развитие на образованието по чл. 286 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)</i>	0,0	0,0	125 460,8	125 460,8	125 460,8	125 460,8
<i>Средства за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от ЗПУО</i>	0,0	0,0	14 700,0	19 700,0	19 700,0	19 700,0
<i>Участие на Република България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт</i>	444,2	423,1	400,0	400,0	400,0	400,0
<i>Награди за особени заслуги към българската държава и нация</i>	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
<i>Ежегодни награди за директори и учители с принос в развитието на образователното дело</i>	10,8	13,7	10,0	10,0	10,0	10,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	247 718,1	167 292,0	368 489,8	575 872,8	777 166,4	858 775,2
от тях за:						
<i>Национални програми за развитие на образованието по други бюджети</i>	0,0	0,0	105 000,0	105 302,6	105 302,6	105 302,6
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	247 718,1	167 054,4	263 489,8	470 570,2	671 863,8	753 472,6
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	0,0	237,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	248 196,3	167 734,8	509 066,6	721 449,6	922 743,2	1 004 352,0
Общо разходи по бюджета (I.+II)	65 970,9	46 027,3	175 911,8	174 814,1	174 950,3	175 086,5
Общо разходи (I.+II.+III.)	313 689,0	213 319,3	544 401,6	757 038,9	958 468,7	1 040 213,7
Численост на щатния персонал	525	558	689	689	689	689

1700.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „УЛЕСНЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ОБРАЗОВАНИЕ. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ”

Цели на бюджетната програма

- Разширяване на достъпа на децата до предучилищно образование;
- Осигуряване на равен старт в първи клас чрез обхващане на децата в задължително предучилищно образование;
- По-пълно обхващане и задържане на децата и учениците, подлежащи на задължително образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система чрез реализиране на мерки и дейности от детските градини и от училищата и отговорните институции за включване в образователната система;
- Социализиране и интегриране в образователния процес на деца, чийто майчин език е различен от българския;
- Осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици и с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;
- Създаване на условия за приобщаващо образование за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, от семейства на мигранти и на бежанци при съхраняване и развиване на културната им идентичност;
- Реализиране на новите функции на специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Поддържане, развитие и управление на Информационната система за реализация на механизма	брой	1	1	1
Изготвяне на регулярни анализи на ефективността от прилагането на Механизма	брой	1	1	1
Изготвяне на отчет за изпълнението на Механизма	брой	1	1	1
Деца и ученици със СОП с осигурено ресурсно подпомагане от специалисти на РЦПППО.	брой	7000	7000	7000
Деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа от екипите за подкрепа за личностно развитие, назначени в детските градини и училищата.	брой	21 000	21 000	21 000
Дял на децата и учениците със СОП, включени за обучение в общообразователна среда.	%	10%	10%	10%

Дял на ресурсните учители и на други педагогически специалисти, подпомагащи приобщаващото образование.	%	8%	8%	8%
Проведени обучения по български жестов език на педагогически специалисти, родители и др.	брой	50	50	50
Провеждане на научно изследване върху лексиката и граматиката на българския жестов език и неговото приложение в образованието	брой	1	1	1
Провеждане на обучения, семинари и други форуми за директори и педагогически специалисти за въвеждане и прилагане на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF)	брой	1	1	1
Деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст, преминали обучение по български език като чужд	брой	50	60	60
Педагогически специалисти и експерти от РУО, участвали в семинари и др. форуми за подготовката им за работа с деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти	брой	60	70	80
Провеждане на национална научнопрактическа конференция за разпространение на добри практики в областта на образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми	брой	1	1	1
Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми	брой	2	2	2
Деца в първа, втора, трета и четвърта възрастова група, осигурени с познавателни книжки за безвъзмездно ползване	брой	220 000	220 000	220 000
Ученици от I до IV клас, осигурени с учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване	брой	229 000	220 000	214 000
Ученици от V до VII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	брой	175 000	174 000	174 000
Ученици от VIII до XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	брой	309 000	310 000	307 000
Ученици от I до VII клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване по учебния предмет майчин език	брой	3 000	3 000	3 000

Ученици от I до XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване по учебния предмет религия	брой	12 000	12 000	12 000
Ученици с нарушено зрение, осигурени с учебници или учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт	брой	300	300	300
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници по специалните учебни предмети	брой	200	200	200
Деца и ученици, осигурени с учебници и учебни комплекти по български език и литература, обучавани в Европейските училища	брой	200	250	250
Организиран безплатен транспорт за децата и учениците по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО	брой	91 450	91 500	91 550
Включени в Списъка на средищните детски градини и училища	брой	960	960	960
Включени в Списъка на защитените детски градини и защитените училища	брой	260	260	260

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- промяна в административно териториалното деление на страната;
- извършване на структурни промени;
- финансови – намаляване размера на предвидените средства за обезпечаване на дейностите по програмата;
- промяна в Индикативната годишна работна програма на ИА ПО относно договорени критерии за финансиране на процедури с конкретен бенефициент – Министерство на образованието и науката;
- при разпределяне на средства за осигуряване на безплатен превоз за деца и ученици по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО въздействие оказват общинските администрации, транспортни фирми, детски градини и училища;
- при определяне на средищните и защитените детски градини и училища въздействие могат да окажат общинските администрации и РУО на МОН.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е от НСИ, от НЕИСПУО, от регионалните управления на образованието и от общините, както и от изпълнението на национални програми за развитие на образованието и на проекти по Програма Образование 2021-2027.

Използваните данни от НЕИСПУО постъпват от институциите в системата на предучилищното и училищното образование към НЕИСПУО и се обобщават и предоставят за отчитане на дейности по продукт/услуга от програмните бюджети на МОН за съответния период от Центъра за информационно осигуряване на образованието.

Използват се данни и от официалните публикации на отчетите на националните програми и стратегии.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1- Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование***
- ***Продукт/услуга № 2 – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности***
- ***Продукт/услуга № 3- Приобщаващо образование на деца и ученици от уязвими групи, включително роми***
- ***Продукт/услуга № 4 - Приобщаващо образование на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти***
- ***Продукт/услуга № 5 - Реформиране и модернизиране на специалните училища и на центровете за специална образователна подкрепа***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Продукт/услуга № 1- Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Изготвяне на анализ/отчет в областта на предучилищното/училищното образование/ професионално образование и обучение;
- Анализ на причините за отпадане и преждевременно напускане на училище и разработване на програми и мерки за превенция;
- Прилагане на политики и мерки за превенция, интервенция и компенсиране на преждевременното напускане на образователната система; за обхващане и включване в образование и предотвратяване на ранно отпадане на деца в риск;
- Организиране и координиране на дейностите, свързани с функциониране на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст; Разработване на доклади и оценки по изпълнението на Механизма;
- Организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето и на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище;
- Проследяване на упражняването на правото на децата на задължително образование при пътуване и миграция;
- Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата и учениците;
- Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети съгласно ЗПУО;

- Осигуряване на допълнително обучение в подготвителните групи в детски градини и училища на „деца в риск“ или деца, чийто майчин език е различен от българския;
- Осигуряване на допълнително обучение на учениците от началния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка;
- Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка;
- Осигуряване на допълнително обучение на учениците от гимназиалния етап на средното образование за повишаване на нивото на постиженията им от задължителната подготовка;
- Осигуряване на плавен преход между детската градина и първи клас и между началния и прогимназиалния етап на основно образование;
- Разширяване на достъпа до предучилищно образование, увеличаване на обхвата на децата и включването им в предучилищна подготовка от най-ранна възраст;
- Създаване на условия за съвместна преподавателска дейност в детската градина и в училище, свързана с по-успешна адаптация на децата към новата им роля на ученици;
- Създаване на условия за съвместна преподавателска дейност и разработване на материали, подпомагащи по-плавния преход от IV към V клас;
- Осигуряване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала, одобрени в единна система с учебниците за безвъзмездно ползване от децата в първа, втора, трета и четвърта възрастова група и учениците в I-XII клас съгласно ЗПУО;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебните комплекти по учебния предмет майчин език за учениците от I до VII клас;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебниците по учебния предмет религия за учениците от I до XII клас;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници, отпечатани на брайлов шрифт, за учениците с нарушено зрение;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания – с увреден слух;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници и учебни комплекти по български език и литература за децата и учениците, обучавани в Европейските училища;
- Извършване дейности за осигуряване на необходимите средства за безплатен превоз на децата и учениците от I до XII клас включително; Обработване на справките за необходимите средства за безплатен превоз на децата и учениците от I до XII клас включително, по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО по общини и по видове транспорт;
- Събиране, електронна обработка, обобщаване и анализ на мотивираните предложения на кметовете на общините след решения на общинските съвети и мотивираните

становища на началниците на РУО, във връзка с определяне на средишните и защитените детски градини и училища;

- Изготвяне на Решение на Министерския съвет за приемане на Списък на средишните детски градини и училища и Списък със защитените детски градини и училища.

Продукт/услуга № 2 – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Осигуряване на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование;
- Подкрепа за въвеждане на модел за ранно оценяване на образователните потребности и за превенция на обучителните затруднения при деца;
- Осъществяване на дейности, свързани с осигуряване на обща и на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности
- Осигуряване на подкрепяща среда за провеждане на национално външно оценяване и на държавните зрелостни изпити за ученици със специални образователни потребности;
- Осигуряване на необходимото ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- Организиране и осъществяване на дейности, свързани с промяна на нагласите в подкрепа на приобщаващото образование;
- Организиране и координиране на дейности за провеждане на обучения на директори, педагогически специалисти от специалните училища и центрoвете за специална образователна подкрепа, както и от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, за въвеждане и прилагане на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF), при оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование;
- Организиране и провеждане на семинари и други форуми на експерти от РУО, директори, педагогически специалисти и други специалисти, свързани с приобщаващото образование и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците;
- Осигуряване на условия за провеждане на научни изследвания върху лексиката и граматиката на българския жестов език, разработване на методически ръководства за приложението на българския жестов език в образованието.
- Разработване на електронни образователни уроци на видео-жестов език за пълноценно усвояване на учебното съдържание от учениците с увреден слух.
- Организиране и провеждане на обучения за родителите на деца с увреден слух по български жестов език на разговорно ниво за осигуряване на езикова среда на детето.
- Организиране и провеждане на обучения на педагогически специалисти за предоставяне на подкрепа и чрез българския жестов език за личностно развитие и пълноценно участие

в образователния процес и в живота на детската градина и училището на деца и ученици с увреден слух.

- Организиране и координиране на дейности за провеждане на конференции и семинари на директори и педагогически специалисти от детските градини и училищата, центровете за специална образователна подкрепа, както и от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, за въвеждане и прилагане на съвременни средства за допълваща и алтернативна комуникация с хора с увреждания;
- Координиране на дейностите, свързани с членството на България в Европейската агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование.

Продукт/услуга № 3- Приобщаващо образование на деца и ученици от уязвими групи, включително роми

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Осъществяване на междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, включително роми, в системата на предучилищното и училищното образование;
- Организиране и провеждане на семинари и други форуми за експерти от РУО, директори, педагогически специалисти и други за интеркултурно и приобщаващо образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми;
- Провеждане на информационни кампании за привличане и мотивиране за завършване на основно, средно и висше образование на младежи от уязвими групи, включително роми;
- Организиране и координиране на дейности за провеждане на конференция за разпространение на добри практики в областта на приобщаващото образование и образователната интеграция на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми;
- Разработване на годишни отчети за образователна интеграция и приобщаващо образование по мерки и дейности, включени в стратегически документи на Република България за периода (2021-2030).

Продукт/услуга № 4 - Приобщаващо образование на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Осъществяване на дейности, свързани с приобщаващото образование на децата и учениците, търсеци или получили международна закрила, и мигранти;
- Осъществяване на междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и на мигранти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Създаване и поддържане на база данни за интегрираните в образователната система деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти;

- Организиране на семинари и други форуми за експерти от РУО и педагогически специалисти за подготовката им за работа с деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти;
- Повишаване на информираността на учениците, учителите и родителите по въпроси, свързани с приобщаващото образование на търсещите и получили международна закрила лица.

Продукт/услуга № 5 - Реформиране и модернизиране на специалните училища и на центровете за специална образователна подкрепа

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Организиране и координиране на дейности, насочени към подкрепа на специалните училища за ученици със сензорни увреждания и на центровете за специална образователна подкрепа за реализиране на функциите им за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности;
- Развитие на алтернативни модели за работа с ученици от възпитателните училища-интернати и социално-педагогическите интернати (ВУИ и СПИ) и за реформиране на организацията и функционирането на ВУИ и СПИ.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Политики за стратегическо развитие“, Приобщаващо образование“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Учебници и училищна документация“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), Държавния Логопедичен център - София и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, ЦСОП, детски градини и училища, общини и др.

Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекции в МОН - „Политики за стратегическо развитие“, „Приобщаващо образование“, „Организация и контрол“, „Учебници и училищна документация“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, ЦОИДУЕМ, Държавния логопедичен център – София, и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	96 636,6	167 728,1	184 679,7	220 714,6	241 443,5	254 594,6
от тях за:						
Персонал	73 966,7	85 967,6	168 775,0	201 334,6	222 372,8	235 523,9
Издръжка	15 435,3	20 075,3	15 904,7	19 380,0	19 070,7	19 070,7
Капиталови разходи	7 234,6	61 685,2	0,0	0,0	0,0	0,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	50 670,1	112 676,5	101 970,5	132 227,6	143 986,5	150 614,9
от тях за:						
Персонал	38 183,0	43 836,7	96 553,0	123 334,8	135 403,0	142 031,4
Издръжка	5 624,7	7 611,8	5 417,5	8 892,8	8 583,5	8 583,5
Капиталови разходи	6 862,4	61 228,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	45 966,5	55 051,6	82 709,2	88 487,0	97 457,0	103 979,7
от тях за:						
Персонал	35 783,7	42 130,9	72 222,0	77 999,8	86 969,8	93 492,5
Издръжка	9 810,6	12 463,5	10 487,2	10 487,2	10 487,2	10 487,2
Капиталови разходи	372,2	457,2	0,0	0,0	0,0	0,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	10 757,9	11 580,9	63 640,0	62 350,1	62 350,1	62 350,1
от тях за:						
<i>Средства за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците по ПМС № 79/2016 г.</i>	620,9	657,3	46 624,0	44 124,0	44 124,0	44 124,0
<i>Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4 /2005 г.</i>	0,0	0,0	1 100,0	1 100,0	1 100,0	1 100,0
<i>Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г.</i>	10 135,5	10 923,6	15 916,0	17 126,1	17 126,1	17 126,1
<i>Финансова подкрепа на деца на починали педагогически специалисти, вследствие на COVID-19</i>	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	23 069,2	24 030,3	95 237,4	171 769,4	96 169,4	108 869,4
от тях за:						
<i>Подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие, в т.ч. транспорт на деца и ученици и др. мерки, насочени към обхвата и достъпа до образование на децата и учениците</i>	0,0	0,0	63 000,0	69 300,0	69 300,0	69 300,0

Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г. по други бюджети	22 618,9	23 393,1	22 469,4	22 469,4	22 469,4	22 469,4
Средства за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците по ПМС № 79/2016 г.	0,0	0,0	0,0	80 000,0	4 400,0	17 100,0
Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и	0,0	0,0	9 768,0	0,0	0,0	0,0
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	450,3	637,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (П.+III.):	33 827,1	35 611,2	158 877,4	234 119,5	158 519,5	171 219,5
Общо разходи по бюджета (I.I+II)	61 428,0	124 257,4	165 610,5	194 577,7	206 336,6	212 965,0
Общо разходи (I.+II.+III.)	130 463,7	203 339,3	343 557,1	454 834,1	399 963,0	425 814,1
Численост на щатния персонал	1 365	1 324	1 340	1 416	1 416	1 416

1700.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ”

Цели на бюджетната програма

Програмата включва дейностите по организиране и провеждане на училищна подготовка, образование и обучение в училищата, финансирани чрез бюджета на МОН, както и дейностите по стопанисване и управление на материално-техническата база на училищата, осигуряване на достъпна архитектурна среда, прилагане на енергоефективни мерки и създаване на условия за активен спорт в училище.

Целите на програмата са:

- стопанисване и управление на материално-техническата база на училищата;
- подобряване на материално-техническата база за обучение на учениците;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- енергоефективно саниране на училищата;
- спорт в училище;
- актуализиране на стандартите за материално-техническата база в училищата.

В резултат от изпълнението на програмата се очаква да бъде постигнато следното:

- създаване на условия за устойчиво развитие на образователните институции с цел повишаване на качеството и ефективността на образованието;
- създаване на материално-техническа база, която да осигурява сигурна, екологична, привлекателна и здравословна среда за обучение, развитие, възпитание и социализация;
- осигуряване на достъпна инфраструктура, която да улеснява всички да упражняват правото си на образование;
- намаляване на разходите за ползвана енергия и ориентиране към „зелени” източници на енергия;
- подпомагане развитието на извънкласната и извънучилищната дейност чрез предоставяне на условия за тяхната реализация на територията на училищата.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	Брой	270	270	270
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	Брой	90 781	90 781	90 781
Училища с изпълнени основни ремонти и размер на инвестираните средства	Брой	3	3	3
	Лева	500 000	500 000	500 000
Училища с изпълнени текущи ремонти и размер на инвестираните средства	Брой	20	20	20
	Лева	700 000	700 000	700 000
Реализирани проекти за създаване на достъпна архитектурна среда и размер на инвестираните средства	Брой	20	20	20
	Лева	700 000	700 000	700 000
Проекти за енергоефективно саниране на училищните сгради и размер на инвестиционните средства	Брой	6	6	6
	Лева	600 000	600 000	600 000
Проекти за спорт в училище и размер на инвестираните средства	Брой	2	2	2
	Лева	200 000	200 000	200 000

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата:

- промяна в политиките на правителството;
- недостиг на финансови средства;
- промяна в нормативната база, относима към реализацията на програмата

Информация за наличността и качеството на данните

Използват се данни от информационните системи в образованието, предоставени от Центъра за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО).

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- **Продукт/услуга № 1 - Училищна подготовка**
- **Продукт/услуга № 2 - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание**
- **Продукт/услуга № 3 - Стопанисване и управление на материалната база на училищата**

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите

Продукт/услуга № 1 - Училищна подготовка

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Осигуряване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка;

- Създаване на условия за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво;
- Разработване на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики, разработени съвместно с родителите, учениците, местната общност и други заинтересовани страни;
- Провеждане на училищна подготовка.

Продукт/услуга № 2 - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Организиране и координиране на дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН;
- Координиране и контрол на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на училищата;
- Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН.

Продукт/услуга № 3 - Стопанисване и управление на материалната база на училищата

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- поддържане на регистъра на имотите;
- организиране на дейностите, свързани с безвъзмездно предоставяне за ползване и/или отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост;
- проверка и анализ на състоянието на материалната база и условията на труд в училищата, детските градини и обслужващите звена;
- изготвяне на инвестиционната програма на МОН въз основа на постъпили предложения за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи. Организиране и контролиране на дейностите по реализация на инвестиционния процес;
- организиране, координиране и контролиране на дейностите по изпълнение на проекти за създаване на достъпна архитектурна среда, енергоефективно саниране и спорт в училище;
- разширяване на възможностите за превенция и подобряване на безопасността на материалната база чрез видеонаблюдение и охрана на училищата и детските градини;
- подновяване на съществуващите информационни и комуникационни технологии и мощности в училищата;
- осигуряване на комуникационна свързаност, интернет достъп и поддръжка на системите.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Финанси” и „Държавна собственост и обществени поръчки“, "Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)" на МОН, регионалните управления на образованието, училищата, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Финанси“, „Държавна собственост и обществени поръчки“ и ИКТ на МОН

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	4 027 534,4	4 548 654,1	5 025 740,8	5 461 377,2	5 929 724,7	6 324 416,5
от тях за:						
Персонал	3 211 978,1	3 546 206,4	4 069 248,6	4 445 266,5	4 903 338,8	5 237 990,8
Издръжка	627 715,1	781 971,5	822 522,5	897 456,9	907 732,1	967 771,9
Капиталови разходи	187 841,2	220 476,2	133 969,7	118 653,8	118 653,8	118 653,8
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	414 612,8	452 139,3	546 232,5	592 355,0	641 626,9	684 340,1
от тях за:						
Персонал	325 256,0	363 097,0	465 572,1	509 537,1	558 732,5	601 845,7
Издръжка	61 654,4	70 544,2	77 905,4	82 817,9	82 894,4	82 494,4
Капиталови разходи	27 702,4	18 498,1	2 755,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	3 612 921,6	4 096 514,8	4 479 508,3	4 869 022,2	5 288 097,8	5 640 076,4
от тях за:						
Персонал	2 886 722,1	3 183 109,4	3 603 676,5	3 935 729,4	4 344 606,3	4 636 145,1
Издръжка	566 060,7	711 427,3	744 617,1	814 639,0	824 837,7	885 277,5
Капиталови разходи	160 138,8	201 978,1	131 214,7	118 653,8	118 653,8	118 653,8
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	4 070,9	3 814,8	38 937,0	37 770,0	38 002,8	38 402,8
от тях за:						
<i>Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища</i>	0,0	0,0	33 000,0	33 000,0	33 000,0	33 000,0
<i>Финансиране на духовните училища</i>	3 970,2	3 482,7	5 937,0	4 770,0	5 002,8	5 402,8
<i>Стипендии</i>	53,6	55,3	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Финансово осигуряване на дейности по НП Отново заедно</i>	0,0	276,8	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Членски внос</i>	47,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	31 243,3	20 410,3	160 634,3	280 195,2	376 553,6	309 218,8
от тях за:						
<i>За издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища</i>	9 857,8	15 703,7	25 972,9	34 012,2	37 170,6	39 835,8

За разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на 4-годишни деца и компенсирани превишенията на приходите над разходите за държавните училища, прилагащи делегиран бюджет	0,0	0,0	35 000,0	23 000,0	23 000,0	23 000,0
За изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, за ремонт и оборудване на училищни сгради и за изграждане и ремонт на спортни площадки и закупуване на училищни автобуси	0,0	0,0	95 000,0	144 400,0	237 600,0	167 600,0
Младежки програми и финансиране на дейността на младежките центрове, създадени по програми, финансирани от ФМЕИП	0,0	4 661,4	4 661,4	8 661,4	8 661,4	8 661,4
Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на МТБ на институциите в системата на МОН	0,0	0,0	0,0	53 421,6	53 421,6	53 421,6
За повишаване на стандарта за яслена и целодневна група в детска градина и училище, за увеличение на заплатите на помощник-възпитателите	0,0	0,0	0,0	16 700,0	16 700,0	16 700,0
Средства от Европейски фондове и програми	21 332,9	45,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	52,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	35 314,2	24 225,1	199 571,3	317 965,2	414 556,4	347 621,6
Общо разходи по бюджета (I.I+II)	418 683,7	455 954,1	585 169,5	630 125,0	679 629,7	722 742,9
Общо разходи (I.+II.+III.)	4 062 848,6	4 572 879,2	5 225 312,1	5 779 342,4	6 344 281,1	6 672 038,1
Численост на щатния персонал	11 286	11 269	11 621	12 540	12 540	12 540

1700.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ”

Цели на бюджетната програма

- Разгръщане на потенциала на всяко дете;
- Създаване на условия за откриване, стимулиране и развитие на деца с изяви в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците;

- Повишаване мотивацията на учениците за включване в училищния живот чрез разширяване и разнообразяване на формите за занимания по интереси;
- Подпомагане на национално значими прояви под патронажа на МОН;
- Насърчаване разработването на училищни политики за развитие на ученическо самоуправление;
- Подпомагане на личностното развитие на децата и учениците чрез психологическа подкрепа.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Изяви по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците	Брой	75	75	75
Ученици, взели участие в състезания и спортни активности в Националния спортен календар (вкл. в Ученическите игри за ученици от V до XII клас и в Ученическите игри за деца и ученици със СОП)	Брой	65 000	65 000	65 000
Деца и ученици, получили средства по проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта – държавни училища на МОН	Брой	70 000	70 000	70 000
Осъществени кризисни интервенции от специалисти на Националната мобилна група за психологическа подкрепа	Брой	10	10	10
Обучения, методическа подкрепа и други дейности на педагогически специалисти и на експерти от РУО, свързани с осигуряване на психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	Брой	10	10	10
Провеждане на психологически и на други научни изследвания, свързани с приобщаващото образование и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците	Брой	2	2	2
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	75	75	75
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	Брой	120 000	120 000	120 000
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	20	20	20
Ученици, включени в обучения за подготовка за участие в състезания и олимпиади	Брой	7500	7500	7500

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Промяна в административната структура;
- Промяна в Индикативната годишна работна програма на ИА ПО за периода на прогнозата относно договорени критерии за финансиране на процедури с конкретен бенефициент – Министерство на образованието и науката;

- Степен на мотивация на участниците в олимпиадите и състезанията (училищни, регионални и национални), вкл. и на ключови заинтересовани страни.

Информация за наличността и качеството на данните

Използват се данни от официалните публикации на отчетите на националните програми и стратегии, аналитична и отчетна документация, както и от информационните системи в образованието.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1 - Дейности за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Ученически спорт, отдих и туризъм***
- ***Продукт/услуга № 2 - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби***
- ***Продукт/услуга № 3 - Ученически олимпиади и състезания***
- ***Продукт/услуга № 4 - Психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Развитие на училищни политики и на форми за ученическо самоуправление***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите

Продукт/услуга № 1 - Дейности за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Ученически спорт, отдих и туризъм.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Методическо подпомагане на дейностите, организирани и осъществявани от центрoвете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена;
- Изготвяне на Национален календар за изяви по интереси на децата и учениците и съдействие за организиране, координиране и контрол на дейностите и на изявите от календара;
- Организационно, информационно и методическо обезпечаване от страна на Националния дворец на децата, както и координиране и провеждане на дейностите и изявите от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците; обогатяване на дейностите, предоставяни от Националния дворец на децата; реализиране на ваканционни програми, празници и развлекателни дейности и други прояви, съобразени с потребностите на децата и учениците;
- Подпомагане на национално значими прояви с подкрепата на Министерството на образованието и науката извън Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците;
- Изготвяне на Национален спортен календар на МОН. Организиране, координиране и контрол на дейностите по Националния спортен календар;
- Координиране на ученическите игри за учениците от V до XII клас и на ученическите игри за ученици със специални образователни потребности;

- Изготвяне и утвърждаване на обобщен план за предоставяне на парични средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и ученици в институции от системата на предучилищното и училищното образование, които се осигуряват от държавния бюджет за одобрените проекти на държавните училища от МОН, на общинските и на частните детски градини и училища;
- Администриране на дейностите, свързани с електронната платформа за заниманията по интереси.

***Продукт/услуга № 2 - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изявени дарби
Дейности за предоставяне на продукта/услугата***

- Осъществяване на дейности, свързани с осигуряване на обща и на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби;
- Предоставяне на стипендии на деца с изявени дарби от държавни и частни училища към Министерството на образованието и науката и от общински училища, класирани по раздел II от Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби;
- Присъждане на почетното отличие на Министерството на образованието и науката „Национална диплома” на зрелостниците за съответния випуск.

***Продукт/услуга № 3 - Ученически олимпиади и състезания
Дейности за предоставяне на продукта/услугата***

- Изработване и утвърждаване на графици за ученически олимпиади и национални състезания;
- Актуализиране и оптимизиране на организацията и провеждането на ученически олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България съобразно конкретните условия;
- Методическо подпомагане и ресурсно осигуряване на ученически олимпиади и на национални състезания;
- Осигуряване на подготовката за участие на ученици в олимпиади и състезания;
- Организиране на участието на учениците в международни олимпиади и състезания;
- Популяризиране на резултати от национални и международни олимпиади и състезания;
- Поощряване на деца и ученици, участвали в ученическите олимпиади и състезания, с морални и материални награди;
- Присъждане на званието „лауреат” на ученици, постигнали високи резултати в националните олимпиади.

Продукт/услуга № 4 – Психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Развитие на училищни политики и на форми за ученическо самоуправление

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Координиране на дейностите за психологическа подкрепа в системата на предучилищното и училищното образование;

- Подпомагане на дейностите по осъществяване на училищни политики и на формите за ученическо самоуправление;
- Актуализиране на базата данни за педагогическите съветници и психолозите в детските градини и училищата;
- Организиране и координиране на дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа;
- Въвеждане на програми за превенция на агресията и рисковото поведение на децата и учениците;
- Организиране и координиране на обучения, методическа подкрепа и други форми, насочени към педагогически специалисти и експерти от РУО, свързани с осигуряване на психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Организиране и координиране на дейности за провеждане на психологически и на други научни изследвания, свързани с приобщаващото образование и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Приобщаващо образование“, „Финанси“ на МОН, регионалните управления на образованието, Националния дворец на децата, Националния STEM център, Центъра за учебно-тренировъчни фирми, центровете за подкрепа за личностно развитие, както и професионални гимназии и училища, в които се осъществява професионална подготовка.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции „Приобщаващо образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Организация и контрол“, „Професионално образование и обучение“ на МОН.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	42 794,8	49 450,5	63 449,1	64 797,8	69 179,3	73 922,8
от тях за:						
Персонал	31 406,7	33 794,0	50 936,5	52 179,4	56 560,9	61 304,4
Издръжка	9 871,7	13 603,8	12 512,6	12 618,4	12 618,4	12 618,4
Капиталови разходи	1 516,4	2 052,7	0,0	0,0	0,0	0,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	6 820,1	8 761,9	8 560,2	8 961,1	9 185,8	9 357,4
от тях за:						
Персонал	3 386,3	3 000,4	3 549,0	3 844,1	4 068,8	4 240,4
Издръжка	3 414,4	5 761,5	5 011,2	5 117,0	5 117,0	5 117,0

Капиталови разходи	19,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	35 974,7	40 688,6	54 888,9	55 836,7	59 993,5	64 565,4
от тях за:						
Персонал	28 020,4	30 793,6	47 387,5	48 335,3	52 492,1	57 064,0
Издръжка	6 457,3	7 842,3	7 501,4	7 501,4	7 501,4	7 501,4
Капиталови разходи	1 497,0	2 052,7	0,0	0,0	0,0	0,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	172,8	210,5	0,0	0,0	0,0	0,0
от тях за:						
<i>Стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби</i>	<i>127,7</i>	<i>150,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученически олимпиади</i>	<i>41,4</i>	<i>57,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Награди на отличили се участници в извънкласни и извънучилищни дейности</i>	<i>3,7</i>	<i>3,4</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	4 678,5	0,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0
от тях за:						
<i>Средства по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби по други бюджети</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>2 000,0</i>	<i>2 000,0</i>	<i>2 000,0</i>	<i>2 000,0</i>
<i>Субсидии за финансово подпомагане на проекти по национални програми за младежта</i>	<i>4 678,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	4 851,3	210,5	2 000,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0
Общо разходи по бюджета (I.+II)	6 992,9	8 972,4	8 560,2	8 961,1	9 185,8	9 357,4
Общо разходи (I.+II.+III.)	47 646,1	49 661,0	65 449,1	66 797,8	71 179,3	75 922,8
Численост на щатния персонал	140	94	96	96	96	96

1700.01.05. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ОБРАЗОВАНИЕ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА”

Цели на бюджетната програма

- Осигуряване на образователните дейности на българите зад граница, създаване на условия за осигуряване на конституционното право за обучение по български език и литература, история и география на България, съхраняване на национална идентичност, култура и самобитност, осигуряване на завръщането на децата и учениците в родината без приравнителни изпити по български език и литература, история и география на България, както и създаване на условия за продължаване на обучението във висши училища в България;

- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина чрез ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС № 228/1997 г. за приемане на граждани на Република Северна Македония за студенти в държавните висши училища на Република България;
- Съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство чрез командироване на учители в българските държавни училища в чужбина и на преподаватели в чуждестранни средни училища, осигуряване на учебна и учебно-помощна литература за нуждите на учебния процес в средните училища на българските общности зад граница и на българистиката в чужбина като цяло, организиране на квалификационни и езикови курсове за ученици и студенти и педагогически практики за преподаватели от българските общности в чужбина и др.;
- Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците;
- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина, включително подпомагане на българите в чужбина чрез Националната програма „Роден език и култура зад граница” и чрез ПМС № 90/29.05.2018 година за българските неделни училища в чужбина.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Проведени конкурси за директори на държавни училища в чужбина	брой	1	1	1
Проведени процедури по подбор за заемане на длъжността „учител“ в държавните училища в чужбина	брой	5	5	5
Извършени проверки на дейността на държавните училища в чужбина	брой	1	1	1
Финансирани образователни проекти по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	150	150
Разгледани и оценени отчети по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	150	150
Български неделни училища в чужбина, финансирани по ПМС № 90/2018	брой	250	250	250
Разгледани и оценени отчети по ПМС № 90/2018	брой	250	250	250
Брой учебно-помощна литература, изпратени да задоволят нуждите както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	брой тома	2 500	2 500	2 500
Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	брой участници и	50 преподаватели; 90 ученика, студента	50 преподаватели; 90 ученика и студента	50 преподаватели; 90 ученика и студента

Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	брой участници	20	20	20
Брой чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдих	брой участници	100	100	100

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата:

- Бенефициентите по ПМС № 90/29.05.2018 г. и по Националната програма „Роден език и култура зад граница“;
- Промяна в законодателството на държавите, на територията на които се осъществяват дейностите по програмата;
- Липса на двустранен документ между България и държавите с признато българско национално малцинство, за които се реализират дейности по ПМС №103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.;
- Липса на интерес от изучаването на български език в чуждестранните висши училища;
- Фактори от глобален характер като пандемии, военни конфликти и др..

Информация за наличността и качеството на данните:

- Електронна платформа за подаване на проекти предложения по Националната програма „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС 90/2018 г. и за отчитане на направените разходи от бенефициентите;
- Данните за дейността на българските държавни училища в чужбина се съдържа в Списък-образец №1;
- Комуникация и сътрудничество в процеса на подбор, командироване и мониторинг на дейността на изпратените преподаватели в средните училища на българските общности зад граница;
- Проучване на възможностите за организиране на курсове и практики и изработване на графици; Събиране, обобщаване и анализиране на резултатите от проведените курсове и практики;
- Оповестяване чрез българските дипломатически представителства в чужбина на възможностите за летен отдих в България и регламентиране на условията за провеждането му;
- Комуникация и сътрудничество във връзка с дейностите по прием на ученици от българската народност, посетили България за летен отдих.

Предоставяни по програмата продукти/услуги.

- ***Продукт/услуга № 1 - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина***
- ***Продукт/услуга № 2 - Обучение в български държавни училища в чужбина***
- ***Продукт/услуга № 3 - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите

Продукт/услуга № 1 - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Актуализиране на списъка на българските неделни училища в чужбина;
- Мониторинг и контрол на дейността на българските неделни училища; координиране на дейностите по провеждане на обучение по български език и литература, история и география на България с дипломатическите представителства на Република България;
- Мониторинг на изпълнението на дейностите по финансирани образователни проекти за осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България (НП „Роден език и култура зад граница“ и българските неделни училища в чужбина от списъка по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина);
- Разглеждане и оценка на отчети по НП и ПМС № 90/2018 г.;
- Изготвяне на анализ на тенденциите на дейностите по НП „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина;
- Актуализиране и прилагане на информационна модулна система за отчитане на разходите на училищата в чужбина и на средствата, предоставени по НП „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина;
- Организиране и провеждане на конкурси за избор на преподаватели за средни училища (по български език и литература, българска история, българска музика, българска народна хореография и български народни инструменти) в Украйна, Молдова, Румъния, Сърбия и Казахстан;
- Изготвяне и изпращане на резултатите от проведените конкурси и документите на одобрените кандидати в приемащата страна;
- Изготвяне на заповед за командироване на утвърдения от приемащата страна кандидат;
- Контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите;
- Оценка на дейността чрез анализ на резултатите от кандидат-студентските изпити на учениците.

Продукт/услуга № 2- Обучение в български държавни училища в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Ресурсно осигуряване на дейностите, свързани с образователно-възпитателния процес в българските държавни училища в чужбина; провеждане на конкурси за длъжността „директор“; провеждане на процедури по подбор на учители; командироване на педагогически и непедagogически персонал;

- Обучение по български език и литература, история и география на България в български държавни училища в чужбина;
- Организиране и координиране на дейностите по провеждане на държавните зрелостни изпити и на външното оценяване в българските държавни училища в чужбина;
- Координиране и контрол на организацията на образователно-възпитателния процес на българските държавни училища в чужбина;
- Обезпечаване на българските държавни училища в чужбина с необходимите учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване и училищна документация.

Продукт/услуга № 3 - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Програмно финансиране на образователни проекти на българите в чужбина с акцент върху осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България;
- Реализиране на дейностите по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища зад граница и по НП „Роден език и култура зад граница“;
- Финансиране на образователните и извънкласните дейности на българските неделни училища в чужбина;
- Осигуряване на адаптирани учебни програми и учебни помагала и познавателни книжки за българските неделни училища в чужбина;
- Осигуряване с действащите нормативни и административни актове, регламентиращи дейността на предучилищното и училищното образование в български неделни училища;
- Организиране на работни срещи, семинари, кръгли маси и конференции по проблемите на обучението на българските граждани в чужбина;
- Популяризиране и разпространение на инициативи и информации в българските неделни училища в чужбина;
- Проучване на възможностите за организиране на курсове и практики и изработване на графици;
- Събиране, обобщаване и анализиране на резултатите от проведените курсове и практики;
- Оповестяване чрез българските дипломатически представителства в чужбина на възможностите за летен отдих в България и регламентиране на условията за провеждането му;
- Обобщаване на получените заявки за провеждането на летен отдих;
- Организационно подпомагане на провеждането на летния отдих;

- Изготвяне и одобряване на номенклатура на учебници и литература за нуждите на българистиката и училищата на българските общности зад граница;
- Закупуване, разпределяне и разпространение на учебниците и литературата;
- Закупуване, разпределение и разпространение на български филми, мултимедийни продукти, представящи българската култура и традиции;
- Анализ на заявените потребности за квалификация на учители за педагогически практики за ученици и студенти от българските общности в чужбина.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Международно сътрудничество”, „Финанси“, „Стопански и счетоводни дейности“ на МОН и българските държавни училища в Прага и Братислава, Националния STEM център, Министерството на външните работи, Дипломатическите представителства на Р България в Молдова, Украйна, Румъния, Сърбия, Черна гора, Македония, Албания, Казахстан и др.

Отговорност за изпълнението на програмата:

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Международно сътрудничество” и „Стопански и счетоводни дейности“ на МОН.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 667,4	4 304,9	7 671,0	8 925,0	9 164,6	9 252,1
от тях за:						
Персонал	2 082,5	2 667,9	2 940,8	3 174,8	3 414,4	3 501,9
Издръжка	1 387,9	1 614,7	4 730,2	5 750,2	5 750,2	5 750,2
Капиталови разходи	197,0	22,3	0,0	0,0	0,0	0,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	3 667,4	4 304,9	7 671,0	8 925,0	9 164,6	9 252,1
от тях за:						
Персонал	2 082,5	2 667,9	2 940,8	3 174,8	3 414,4	3 501,9
Издръжка	1 387,9	1 614,7	4 730,2	5 750,2	5 750,2	5 750,2
Капиталови разходи	197,0	22,3	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	13 985,3	15 172,6	13 560,0	13 560,0	13 560,0	13 560,0
от тях за:						

Средства за българските неделни училища в чужбина съгласно чл. 20 от ПМС № 90/2018 г.	12 284,8	13 515,5	13 560,0	13 560,0	13 560,0	13 560,0
НП „Роден език и култура зад граница“	1 700,5	1 657,1	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	13 985,3	15 172,6	13 560,0	13 560,0	13 560,0	13 560,0
Общо разходи по бюджета (I+II)	17 652,7	19 477,5	21 231,0	22 485,0	22 724,6	22 812,1
Общо разходи (I.+II.+III.)	17 652,7	19 477,5	21 231,0	22 485,0	22 724,6	22 812,1
Численост на щатния персонал	56	55	59	59	59	55

1700.01.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ“

Цели на бюджетната програма

Програмата е насочена към постигане на целите на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) чрез:

- Осигуряване на условия за повишаване на участието на населението в учене през целия живот чрез изграждане на ефективна структура за управление и координиране на сектора за учене на възрастни;

- Повишаване качеството на предлаганите услуги по професионално обучение, информиране и професионално ориентиране в лицензираните ЦПО и ЦИПО;

- Осигуряване на взаимодействието сред заинтересованите страни за повишаване на квалификацията и за преквалифициране на населението чрез изграждане на мрежи за развитие на уменията на местно ниво;

- Популяризиране на същността, ползите и възможностите за валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене;

- Подкрепа за прилагането на програмата за развитие на уменията, вкл. чрез разработване на подходи за развитие на уменията – съвместно с ОИСР, популяризиране на Европейските политики за насърчване на ученето чрез микроудостоверения и индивидуални сметки за обучение. Програмата създава условия за всеки гражданин в Република България да развива личностните и професионалните си способности с цел подобряване качеството на живот и конкурентоспособността на националната икономика чрез:

- повишаване адаптивността на всеки човек към икономическите и социалните промени;

- акцентирание върху добавената стойност за ЕС чрез програма „Еразъм+“ и системно въздействие чрез подкрепа на дейностите;

- образователна мобилност в ЕС и извън него;

- стратегически партньорства.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Регистрирани потребители на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)	брой	1600	1650	1700
Публикувано съдържание на EPALE (брой публикувани ресурси)	брой	120	120	120
Публикувани национални бюлетини със съдържание на български език	брой	12	12	12
Последователи и харесвания на страниците на EPALE-България във Facebook	брой	Facebook – 1640	Facebook – 1640	Facebook – 1690
Актуализиран общ комуникационен план с Националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни за ангажиране на активни потребители на EPALE	брой	1	1	1
Функциониращ Координационен съвет за развитие на уменията на възрастните	брой	1	1	1
Актуализирана база данни в Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ)	брой	1	1	1
Прилагане на модел за споделен ангажимент и подход за развитие на уменията между различни заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни на местно и секторно ниво	брой	1 модел	1 модел	1 модел
Прилагане на Комуникационна стратегия за популяризиране на валидирането	брой	1 бр. стратегия	1 бр. стратегия	1 бр. стратегия
Организиране и провеждане на събития за повишаване на информираността за Европейските политики и инструменти за насърчаване ученето през целия живот	брой участници	220	250	250
Организирано събитие Национални дни на ученето през целия живот	брой годишно	1	1	1
Лицензиране на ЦПО и ЦИПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	20	20	20
Изменение на лицензия на ЦПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	10	10	10
Последващ контрол на ЦПО и ЦИПО - проверки на място и/или в информационната система (ИС) на НАПОО	брой проверки	130	130	130
Последващ контрол на данни за ЦПО в информационната система на НАПОО	брой проверки	900	900	900
Поддържане на нова рубрика в сайта на НАПОО, предназначена за кандидати за обучение	брой публикации	15	15	15
Провеждане на информационни събития на НАПОО за предоставяне на методически указания относно процедурите по валидиране, промени в нормативни документи и др.	брой	1	1	1
Обобщаване и публикуване на информация за самооценката на качеството на ПО и за дейността на ЦПО и ЦИПО – ежегодно доклад и презентация	брой	2	2	2

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Неразбиране, подценяване и негативни нагласи, свързани с хоризонталния характер на държавната политика за УЦЖ, значението на политиките в сектора за учене на възрастни и добавената им стойност, допринасяща за ново качество на работната сила и постигане на икономически растеж;

- Липса на целево финансиране за извършване на периодично проучване с цел проследяване на реализацията и оценка на удовлетвореността на завършилите професионално обучение в ЦПО лица (чрез модул в ИС на НАПОО) (финансиране е налично от ОП РЧР за 2022 – 2023 г.);

- Липса на целево финансиране за провеждане на ежегодни национални събития на НАПОО за обмен на добри практики между лицензираните институции (финансиране е налично от ОП РЧР за 2022 – 2023 г.);

- Намаляване на броя кандидати за лицензиране и за изменение на лицензията – съобразно тенденциите на пазара на обучителни услуги.

Информация за наличността и качеството на данните

За изпълнение на програмата се обработва и анализира актуална статистическа и емпирична информация, публикувана от НСИ и Статистическата служба на Европейския съюз (ЕВРОСТАТ). Използва се и информация от Национална агенция за професионално образование и обучение, Центъра за информационно осигуряване на образованието към МОН, Междудомствения експертен съвет, определен в изпълнение на Споразумение Д01-21 от 12.02.2018 г. за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между НСИ и МОН, поддържаните от МОН регистри, базата данни от Националната информационна система за учене на възрастни и др.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1 – Разработване и прилагане на политики за учене през целия живот. Учене на възрастни***
- ***Продукт/услуга № 2 - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране***
- ***Продукт/услуга № 3 – Програма "Еразъм+"***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Продукт/услуга № 1 - Разработване на политики за учене през целия живот

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Координиране и осигуряване на взаимодействие на заинтересованите страни в координационния съвет за развитие на уменията на възрастните;
- Провеждане на ежегодните Дни на ученето през целия живот;
- Изпълнение на програмата на ЕС за развитие на уменията (Skills Agenda)
- Изпълнение на Работна програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE), одобрена от ЕК;

- Идентифициране и предлагане на релевантно съдържание и поддържане на съдържателните рубрики на Платформата EPALЕ на български език;
- Осигуряване на условия за увеличаване участието на възрастни във форми за образование и обучение;
- Прилагане на разпоредбите в ЗИД на ЗПОО за проходимост в квалификациите чрез трансфер и натрупване на единици резултати от ученето;
- Осигуряване на интегрирани услуги за кариерно ориентиране за улесняване на преходите и за вземане на решения относно образованието, обучението и професионалното развитие на личността.

Продукт/услуга № 2 - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информирани и професионално ориентиране

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Лицензиране и отнемане на лицензии на центрове за професионално обучение (ЦПО) и центрове за информирани и професионално ориентиране (ЦИПО);
- Изменение на лицензията на центрове за професионално обучение (с добавяне на нови професии);
- Осъществяване на последващ контрол на лицензираните ЦПО/ЦИПО с цел гарантиране на по-добро качество на предоставяните от ЦПО и ЦИПО услуги, проверка на институциите, предоставящи услуги по валидиране на професионални знания и умения;
- Поддържане на единна информационна система – регистър на ЦПО, на ЦИПО, на подалите документи за лицензиране на център, регистър на издадените документи, статистика на обучените лица. Актуализиране и разширяване на информационната система на НАПОО в съответствие с промени в законодателството и с цел облекчаване на лицензионния режим;
- Предоставяне и обмен на данни със заинтересовани институции, свързани с професионалното обучение на възрастни в ЦПО;
- Организиране на информационни дни за споделяне на добри практики и опит между ЦПО в процеса на въвеждане на нови инструменти (система за качество, дуално обучение, система за валидиране, кредитна система);
- Проследяване на реализацията и оценка на удовлетвореността на завършилите професионално обучение лица в Центровете за професионално обучение(ЦПО) чрез Информационната система на НАПОО;
- Създаване на условия за информиран избор за обучаващата институция(ЦПО) сред възрастните граждани чрез изградена нова рубрика в сайта на НАПОО;
- Поддържане на рейтинг на лицензираните ЦПО.

Продукт/услуга № 3 – Програма "Еразъм+"

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Проекти за мобилност, Стратегически партньорства, Структурен диалог;
- Предоставяне на възможност за качествена образователна мобилност в чужбина на физически лица (обучаеми и обучители) за надграждане на знанията и уменията им;
- Предоставяне на възможност за участие на лица със специални потребности и/или в неравностойно положение в образователна мобилност в чужбина;

- Повишаване качеството на управление на финансираните проекти и подадените кандидатури;
- Гарантиране достъпа на максимално широк кръг от заинтересовани лица и повишаване осведомеността за възможностите, предлагани от Програмата.
- Съпътстващи дейности и инициативи: "Europass", "Euroguidance", "eTwinning", "Eurydice", "Eurodesk", ECVET.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани дирекция „Професионално образование и обучение“, както и други дирекции от общата и специализираната администрация на МОН, РУО, Националната агенция за професионално образование и обучение, Центърът за развитие на човешките ресурси, професионалните гимназии и училища, в които се осъществява професионална подготовка. Дейностите по програмата се осъществяват и чрез взаимодействие с национално представените работодателски и синдикални организации, областните администрации, институциите за образование и обучение на възрастни и др., вкл. чрез координационните механизми на всички нива на управление на процесите в сектора за учене на възрастни: на национално ниво (Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ и Националната координационна група за УЦЖ) и на областно – (областни координационни групи за УЦЖ).

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции „Професионално образование и обучение“, както и други дирекции от общата и специализираната администрация на МОН, вкл. членовете на екипите на националния координатор за учене на възрастни и Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 009,6	2 721,7	3 309,6	3 363,2	3 372,7	3 381,8
от тях за:						
Персонал	1 441,0	2 140,3	2 706,6	2 760,2	2 769,7	2 778,8
Издръжка	566,7	578,9	603,0	603,0	603,0	603,0
Капиталови разходи	1,9	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	2 009,6	2 721,7	3 309,6	3 363,2	3 372,7	3 381,8
от тях за:						
Персонал	1 441,0	2 140,3	2 706,6	2 760,2	2 769,7	2 778,8
Издръжка	566,7	578,9	603,0	603,0	603,0	603,0
Капиталови разходи	1,9	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	40 095,2	103 455,1	107 973,6	130 229,8	133 044,4	133 859,4
<i>от тях за:</i>						
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	<i>40 095,2</i>	<i>103 455,1</i>	<i>107 973,6</i>	<i>130 229,8</i>	<i>133 044,4</i>	<i>133 859,4</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	40 095,2	103 455,1	107 973,6	130 229,8	133 044,4	133 859,4
Общо разходи по бюджета (I.1+II)	2 009,6	2 721,7	3 309,6	3 363,2	3 372,7	3 381,8
Общо разходи (I.+II.+III.)	42 104,8	106 176,8	111 283,2	133 593,0	136 417,1	137 241,2
Численост на щатния персонал	93	92	96	96	96	96

1700.02.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА И ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ”

Цели на бюджетната програма

Програмата цели насърчаване усилията на автономните висши училища за непрекъснато усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование, подпомагане на висшите училища при въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в европейското образователно пространство и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите-членки на Европейския съюз (ЕС); осигуряване на условия за достъп до качествено висше образование, целящо успешна реализация през целия живот.

За изпълнение целите на програмата НАОА подпомага висшите училища и научните организации за поддържане и подобряване качеството на висшето образование и подготовката на докторанти в Република България. НАОА усъвършенства акредитационната експертна дейност и следакредитационното наблюдение и контрол, с което допринася за повишаване на качеството на образователните и изследователските услуги, както и на тяхната конкурентоспособност.

С извършване на административната услуга по признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища и с подпомагане на българските висши училища в тази област НАЦИД се стреми да подобри достъпа до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование, до обучение за повишаване на квалификацията и до докторски програми, както и да улесни достъпа до пазара на труда за всеки гражданин, притежаващ диплома от чужбина. С издаването на удостоверения за признаване на придобита професионална квалификация на територията на Р България по нерегулирани професии, които служат за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава се цели улесняване на достъпа до пазара на труда в чужбина. В НАЦИД се извършват дейности по издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища, от институциите в системата

на предучилищното, училищното и професионалното образование и от МОН и неговите звена. МОН осъществява дейностите по проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания. Проверките се извършват в регистрите на МОН, а за документи, издадени преди внедряване на регистрите – чрез писмени запитвания до съответното училище, издало образователния документ. Продуктите и услугите са ориентирани към гражданите и бизнеса.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Разработени проекти на нормативни актове	брой	10	10	10
Извършени проверки по реда на ЗРАСРБ ¹	брой	3	3	3
Извършени проверки по реда на ЗВО	брой	6	6	6
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	брой	40 000	40 000	40 000
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища (срещу заплащане) по Решение на МС	брой	15 000	15 000	15 000
Студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997 г.	брой	300	300	300
Студенти – българи, живеещи извън Република България, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 103/1993 г.	брой	2000	2000	2000
Докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС ²	брой	2100	2100	2100
Докторанти в научните организации по Решение на МС	брой	300	300	300
Акредитационни процедури	брой	480	480	480
Постъпили заявления за академично признаване	брой	380	380	380
Признати чуждестранни дипломи за ВО	брой	370	370	370
Проверки на автентичност на дипломи/годишно	брой	380	380	380
Постъпили заявления за удостоверение на придобити професионални квалификации	брой	100	100	100
Издадени удостоверения за професионални квалификации, в т.ч. Комплексна административна услуга "Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверения за професионални квалификации	брой	100/20	100/20	100/20
Проверка на автентичност на професионални квалификации	брой	100	100	100

¹ Имат се предвид проверки, извършени на територията на съответното висше училище или научна организация.

² В т.ч. утвърден прием на докторанти по реда на ПМС 103/1993 г. ПМС 228/1997 г.

Проверки на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата за академично признаване (НАП)	брой	250	250	250
Проверки на автентичност на дипломи/ академични справки по чл.17, ал.3 от НАП	брой	217	217	217
Организиране на заседания на съвета по академично признаване	брой	12	12	12
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование	брой	6000	6000	6000
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища и научните организации в Р България	брой	14 500	14500	14500
Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Р България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава	брой	35	35	35
Вписани заявки в Регистъра на академичния състав и защитените дисертационни трудове	Брой записи	40 000	40 000	40 000
Признати дипломи за ОНС Доктор и НС Доктор на науките	брой	30	30	30
Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания	брой	150	150	150

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Промени в законодателството, икономически и демографски условия в страната, бюджетни ограничения. Въздействието на тези фактори може да доведе до промяна на потребностите и очакванията на потребителите на услугите и до структурни и нормативни промени.

Информация за наличността и качеството на данните

Източници на данните са: Дирекции „Висше образование“ и „Човешки ресурси и административно обслужване“ в МОН, НАОА, НАЦИД.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1. Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование***
- ***Продукт/услуга № 2. Оценяване и поддържане на качеството на висшето образование***

- *Продукт/услуга № 3. Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол*
- *Продукт/услуга № 4. Академично и професионално признаване на образователни документи*

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Дейности по продукт/услуга 1 - Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование

- разработване на нови и актуализиране на действащи нормативни актове;
- актуализация на Рейтинговата система на висшите училища в Република България;
- изпълнение на национални програми в областта на висшето образование;
- подпомагане участието на държавните висши училища в консорциумите от „Европейски университети“;
- хармонизиране на организацията и процеса на обучение във висшите училища с европейските измерения за висше образование;
- организиране на обучения по прилагането на мерките, свързани с реформата във висшето образование;
- контрол по законовите изисквания за дейността на висшите училища;
- организиране и координиране на дейностите за прием на студенти, докторанти и специализанти;
- организиране и координиране на дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност;
- дейности за превенция на нарушения при процедурите за издаване на дипломите за завършено висше образование;
- финансиране на държавните висши училища – планиране на субсидията за социално-битови разходи на държавните висши училища.

Дейности по продукт/услуга № 2 - Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

- оценяване на начина, по който висшето училище осъществява мисията и целите си като организация;
- оценяване на ефективността, с която висшите училища контролират, поддържат и повишават качеството на обучение в предлаганите области на висшето образование и на професионалните направления;
- подпомагане и контролиране на висшите училища при въвеждането и усъвършенстването на вътрешните системи за оценяване и за поддържане на качеството на обучение;

- мониторинг на процедурите по Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Дейности по продукт/услуга № 3 - Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

- оценяване на дейността и качеството на обучението във висшите училища и научните организации и даване на институционална акредитация;
- проверка на качеството на обучение на студентите и докторантите във всички предлагани форми на обучение по образователно-квалификационни степени и по образователната и научна степен “доктор” и даване на програмна акредитация;
- поддържане на информационна система с данни за акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, както и на акредитираните (научни специалности) докторски програми във висшите училища и научните организации;
- следакредитационно наблюдение и контрол за осигуряване на непрекъснато съответствие на акредитираните висши училища с изискванията, критериите и процедурите за акредитация;
- текущ анализ на получаваните доклади и констативни протоколи от извършвани проверки и изработване на график със сроковете за отстраняване на нарушенията;
- анализ на получените от висшите училища отчети за отстраняване на нарушенията и оценка на ефективността от прилаганите мерки.

Дейности по продукт/услуга № 4 - Академично и професионално признаване на образователни документи

- издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
- издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;
- издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от Министерството на образованието и науката и неговите звена;
- проверка на статута на висши училища и автентичността на дипломи/академични справки по Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища;
- поддържане на регистър на лицата, придобили образователна и научна степен „доктор” и/или научната степен „доктор на науките”, на защитените дисертационни трудове и на лицата на академични длъжности в Република България; поддържане на регистър за научната дейност;
- проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани: експерти от дирекции „Висше образование“, „Правна“, „Финанси“ и „Човешки ресурси и административно обслужване“ (ЧРАО) на МОН, Националната агенция за оценяване и акредитация, Националният център за информация и документация, висшите училища.

Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекции „Висше образование“ и ЧРАО, Национална агенция за оценяване и акредитация и Националният център за информация и документация.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	802 667,1	936 666,4	1 042 644,9	1 094 061,9	1 104 155,5	1 114 721,3
от тях за:						
Персонал	660 939,5	728 232,1	825 077,7	847 986,7	857 080,3	866 646,1
Издръжка	96 200,4	136 476,9	147 786,3	208 235,7	209 235,7	210 235,7
Капиталови разходи	45 527,2	71 957,4	69 780,9	37 839,5	37 839,5	37 839,5
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	5 746,7	5 295,1	18 030,8	17 488,2	17 488,2	17 488,2
от тях за:						
Персонал	2 363,0	2 793,7	3 194,6	3 302,9	3 302,9	3 302,9
Издръжка	1 311,1	1 347,7	14 096,2	14 185,3	14 185,3	14 185,3
Капиталови разходи	2 072,6	1 153,7	740,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	796 920,4	931 371,3	1 024 614,1	1 076 573,7	1 086 667,3	1 097 233,1
от тях за:						
Персонал	658 576,5	725 438,4	821 883,1	844 683,8	853 777,4	863 343,2
Издръжка	94 889,3	135 129,2	133 690,1	194 050,4	195 050,4	196 050,4
Капиталови разходи	43 454,6	70 803,7	69 040,9	37 839,5	37 839,5	37 839,5
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	135,3	149,9	162,7	153,6	153,6	153,6
от тях за:						
<i>Пълноправно членство на НАОА в Европейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (ENQA) и в Централната и източноевропейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (CEENQA)</i>	<i>10,0</i>	<i>13,6</i>	<i>12,7</i>	<i>13,6</i>	<i>13,6</i>	<i>13,6</i>
<i>Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 ат Закона за висше образование</i>	<i>125,3</i>	<i>136,3</i>	<i>150,0</i>	<i>140,0</i>	<i>140,0</i>	<i>140,0</i>

за Националното представителство на студентските съвети						
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	23 778,9	89 931,3	81 848,5	126 000,0	145 848,0	295 848,0
<i>от тях за:</i>						
Членски внос ДВУ	729,0	750,2	780,0	780,0	780,0	780,0
Изработване на работни проекти за нова сграда за Факултет по фармация в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – гр. Бургас	0,0	0,0	0,0	220,0	0,0	0,0
Национална програма Фонд "Стефан Стамболов"	0,0	0,0	0,0	5 000,0	5 000,0	5 000,0
Средства от Европейски фондове и програми	23 024,7	64 260,3	81 068,5	120 000,0	140 068,0	290 068,0
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	25,2	24 920,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	23 914,2	90 081,2	82 011,2	126 153,6	146 001,6	296 001,6
Общо разходи по бюджета (I.+II)	5 882,0	5 445,0	18 193,5	17 641,8	17 641,8	17 641,8
Общо разходи (I.+II.+III.)	826 581,3	1 026 747,6	1 124 656,1	1 220 215,5	1 250 157,1	1 410 722,9
Численост на щатния персонал	67	63	65	65	65	65

1700.02.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „СТУДЕНТСКО ПОДПОМАГАНЕ”

Цели на бюджетната програма

Подобряване на условията за достъп до висше образование чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти, като:

- предоставяне на стипендии на студенти и докторанти;
- предоставяне на кредити на студенти и докторанти;
- субсидирано ползване на студентски столове и общежития;
- подпомагане на физическото възпитание и спорта на студентите;

Предоставяните по програмата продукти/услуги са насочени към български и чуждестранни студенти, докторанти и специализанти, обучаващи се в държавните и частни висши училища.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от ДВУ	хиляди броя	8 857	9 500	10 000
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	хиляди броя	708	770	830

Средно приравнен брой стипендии за български студенти	брой	27 000	27 500	28 000
Чуждестранни студенти – стипендианти (12 месеца по 240 лв.)	брой	2 100	2 100	2 100
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца по 500 лв.)	брой	3000	3000	3000
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	брой	100	100	100
Студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	брой	150 000	150 000	150 000
Разходи за обезпечаване и поддържане на информационна система за лицата, ползващи студентски общежития и столове	лева	730 893	730 893	730 893
Брой студенти, обхванати от инициативите на студентските центрове и събитията, проведени в сградата на НСД	брой	6000	6500	6500
Брой на обществените събития – образователни, научни и културни форуми, проведени в сградата на НСД	брой	50	50	50

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Изменение на законодателството, липса на бюджетно финансиране, в т.ч. за капиталови разходи.

Информация за наличността и качеството на данните

Информация, подадена от Дирекция „Висше образование“ в МОН и от НСД.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1. Разработване на политика за студентско подпомагане***
- ***Продукт/услуга № 2. Субсидиране на студентски общежития и столове***
- ***Продукт/услуга № 3. Студентски стипендии***
- ***Продукт/услуга № 4. Кредитиране на студенти и докторанти***
- ***Продукт/услуга № 5. Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите***
- ***Продукт/услуга № 6. Поддържане на центрове за услуги за студентите към НСД***

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

Дейности по продукт/услуга № 1 - Разработване на политика за студентско подпомагане

- разработване и актуализиране на нормативни актове, установяващи реда и условията за ползване на студентски общежития и столове от студентите и докторантите, реда и условията за получаване на стипендии от студенти, докторанти и специализанти;
- проверка на състоянието на студентските общежития и столове;
- методическо подпомагане на висшите училища и търговските дружества, които управляват студентски общежития и столове;
- методическо подпомагане на висшите училища и студентските съвети по отношение на стипендиите за студенти, докторанти и специализанти.

Дейности по продукт/услуга № 2 - Субсидиране на студентски общежития и столове

- поддържане на база данни за настанените лица в студентските общежития и за хранещите се в студентските столове студенти, специализанти и докторанти;
- разработване на прогноза за необходимия брой леглодни и хранодни и държавна субсидия за студентски общежития и столове на висшите училища;
- координиране на работата с информационната система за настанените лица в студентските общежития;
- анализ на тенденциите на изпълнението на хранодните и леглодните и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития.

Дейности по продукт/услуга № 3 - Студентски стипендии

- определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските докторанти и чуждестранни студенти и докторанти, за които размерите на стипендиите са определени с нормативен акт;
- определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските студенти, за които размерите на стипендиите се определят от висшите училища, като се планира ръст; разпределение на средствата за стипендии на българските студенти по висши училища, пропорционално на броя на българските студенти.

Дейности по продукт/услуга № 4 - Кредитиране на студенти и докторанти

- Реализиране на дейности, свързани с одобряването и издаването от МС на държавна гаранция по Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Отпращане на покана за подписване на типов договор за кредитиране на студенти и докторанти към търговските банки и подписване на споразумения по Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Координиране на взаимодействието и сътрудничеството с банките, висшите училища и студентските съвети в процеса по кредитирането на студенти и докторанти;
- Поддържане на регистри, обслужващи системата на студентското кредитиране в съответствие със Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Изготвяне на анализи за оценка на действащата система за студентско кредитиране;
- Популяризиране на системата за студентско кредитиране, осигуряване на публичност, прозрачност и устойчивост. Създаване на механизъм за взаимодействие и обратна връзка с други институции, организации и физически лица.

Дейности по продукт/услуга № 5- Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите

- създаване на организация за представянето на проектите от висшите училища за спортуване на студентите и докторантите;
- контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища;
- изготвяне и съгласуване на предложения за финансирането на проектите за спортуване на студентите и докторантите.

Дейности по продукт/услуга № 6 - Поддържане на центрове за услуги за студентите към НСД

- дейности за предоставяне на продукти и услуги, описани в програмата за дейност на НСД, която се утвърждава ежегодно от министъра на образованието и науката – <https://studenthouse.bg/about/events/>;

- изпълнение на проекти за неформално и продължаващо образование, за личностно, кариерно и художествено-творческо развитие, реализирани от центрoвете за услуги към НСД.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани: експерти от дирекции „Висше образование”, „Финанси”, „Държавна собственост и обществени поръчки”, „Информационни и комуникационни технологии” на МОН, НСД, Национално представителство на студентските съвети, „Студентски столове и общежития” ЕАД и висшите училища.

Отговорност за изпълнението на програмата

Изпълнението на програмата попада в задълженията на дирекция „Висше образование“ и дирекция „Финанси“.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	74 515,5	57 203,1	45 350,8	45 386,1	46 386,1	47 386,1
от тях за:						
Персонал	18 158,6	19 708,3	17 668,1	17 693,4	18 693,4	19 693,4
Издръжка	29 847,7	30 530,7	26 272,7	26 282,7	26 282,7	26 282,7
Капиталови разходи	26 509,2	6 964,1	1 410,0	1 410,0	1 410,0	1 410,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	1 142,8	1 247,5	1 884,3	1 709,6	1 709,6	1 709,6
от тях за:						
Персонал	467,5	560,4	668,1	693,4	693,4	693,4
Издръжка	266,4	221,8	1 006,2	1 016,2	1 016,2	1 016,2
Капиталови разходи	408,9	465,3	210,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	73 372,7	55 955,6	43 466,5	43 676,5	44 676,5	45 676,5
от тях за:						
Персонал	17 691,1	19 147,9	17 000,0	17 000,0	18 000,0	19 000,0
Издръжка	29 581,3	30 308,9	25 266,5	25 266,5	25 266,5	25 266,5
Капиталови разходи	26 100,3	6 498,8	1 200,0	1 410,0	1 410,0	1 410,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	8 561,8	10 282,6	12 190,0	13 440,0	13 440,0	13 440,0
от тях за:						
<i>Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти</i>	<i>1 835,8</i>	<i>1 746,7</i>	<i>1 856,0</i>	<i>1 856,0</i>	<i>1 856,0</i>	<i>1 856,0</i>
<i>Средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития</i>	<i>0,0</i>	<i>8 557,0</i>	<i>10 334,0</i>	<i>11 584,0</i>	<i>11 584,0</i>	<i>11 584,0</i>

<i>Лихви по активирани гаранции за студентско кредитиране</i>	-113,5	-100,5	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Средства за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт и на студентите в редовна форма на обучение в частните висши училища</i>	59,5	83,8	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Субсидии за нефинансови предприятия</i>	6 780,0	-4,4	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	40 316,5	37 465,7	85 885,3	70 242,0	75 242,0	75 242,0
<i>от тях за:</i>						
<i>Членски внос ДВУ</i>	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Стипендии на студентите в ДВУ</i>	40 316,5	37 462,7	47 940,5	50 242,0	50 242,0	50 242,0
<i>За саниране и ремонт на студентски общежития</i>	0,0	0,0	37 944,8	20 000,0	25 000,0	25 000,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	48 878,3	47 748,3	98 075,3	83 682,0	88 682,0	88 682,0
Общо разходи по бюджета (I.+II)	9 704,6	11 530,1	14 074,3	15 149,6	15 149,6	15 149,6
Общо разходи (I.+II.+III.)	123 393,8	104 951,4	143 426,1	129 068,1	135 068,1	136 068,1
Численост на щатния персонал	14	15	16	16	16	16

1700.02.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „МЕЖДУНАРОДЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН ОБМЕН”

Цели на бюджетната програма

Разширяване на трансграничната академична мобилност, популяризиране на българското културно-езиково присъствие в ЕС и в други страни.

Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища.

Повишаване на интереса към българския език, култура и традиции чрез ежегодното провеждане на летни езикови курсове за чуждестранни българисти на основание международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката.

Стимулирането на академичната мобилност и участието на българските средни и висши училища в международни образователни програми има важно значение за засилване на европейското измерение на българското образование. Академичният обмен на ученици, учители, студенти, докторанти, преподаватели, изследователи, научни работници е важно условие за успешно изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Успешното участие на българските образователни институции в международните програми и проекти зависи от осигуряването на надеждно информационно обслужване в съответствие с европейските практики. Целта е поставянето

на националната образователна система в контекста на общоевропейските процеси, както и отчитането на тенденциите в по-широк международен аспект. Обменът се осъществява по линия на различни европейски образователни програми и чрез изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Брой организирани образователно-научни делегации и учени за обмяна на опит съгласно двустранни договори	броя годишно	12	12	12
Брой приноси към събития - конференции, семинари, проекти, проучвания, изследвания и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на оперативните програми на международни и национални организации	брой	20	20	20
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	броя годишно	200	200	200
Брой български лекторати в чужбина, финансирани по ПМС № 44/14.03.2019 г.	брой	35	35	35
Брой чуждестранни българисти, посещаващи летни езикови курсове годишно	брой	150	150	150
Брой организирани семинари, конференции, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот	броя годишно	3	3	3
Брой организирани специализации, квалификационни курсове, докторантури (за експерти и просветни кадри, учени)	брой	50	50	50
Подпомагане на Тараклийския университет - стипендии на студенти и издръжка	лева	300 000	300 000	300 000
Участие на експерти от НАПОО в международни мрежи - професионално ориентиране, европейска система за трансфер на кредити в ПОО, осигуряване на качеството в ПОО	брой	3	3	3

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Недостатъчна финансова обезпеченост;
- Липса на действащ двустранен документ с дадена държава;
- Промяна на приоритетите на чуждестранните висши училища, което може да доведе до промяна в поетите ангажименти, свързани с преподаването на български език;
- Намаляване и/или липса на студенти, които имат интерес от изучаването на български език в чуждестранните висши училища, което води до временно прекъсване на преподаването на български език и/или до закриване на лектората;

- Липса на кандидати за преподавателски места в чуждестранни висши училища, които да бъдат командировани на основание ПМС № 44/14.03.2019 г.;
- Невъзможност за провеждане на летните езикови курсове за чуждестранни българи и/или силно намален интерес от участие в тях, поради предприети мерки и въведени ограничения, свързани с разпространението на COVID-19 или други извънредни ситуации;
- Ненавременно получаване/изпращане от страна на кандидатите на документите, необходими за осъществяване на приема.

Информация за наличността и качеството на данните

- Използват се данни от официалните публикации на отчетите на международните програми и споразумения, както и от информационните системи в образованието;
- Регулярно проучване на възможностите за разширяване на преподаването на български език и литература в чуждестранните висши училища;
- Комуникация и сътрудничество в процеса на подбор, командироване и мониторинг на дейността на преподавателите по български език и литература в чуждестранните висши училища, съгласно ПМС № 44/14.03.2019 с държавните висши училища, Министерство на външните работи и дипломатическите представителства зад граница;
- Комуникация и сътрудничество в процеса на популяризирането на възможностите за летните езикови семинари за чуждестранни българи и тяхното организиране с Министерството на външните работи, дипломатическите представителства зад граница, СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.
- Обработка на получените формуляри за участие в летните езикови семинари за чуждестранни българи;
- Информирание на одобрените кандидати чрез дипломатическите ни представителства зад граница;
- Изпращане на одобрените кандидатури до СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/Услуга № 1 Развитие на международния академичен обмен***
- ***Продукт/услуга № 2 - Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 година за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища***
- ***Продукт/услуга № 3 - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българи***
- ***Продукт/Услуга № 4 Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Таракийския държавен университет***
- ***Продукт/Услуга № 5 Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), ОИСР, Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други междуправителствени регионални и глобални организации (ИКЕ-ООН, ИКОСОС и ООН)***

- **Продукт/Услуга № 6 Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот, Европейската мрежа за основни умения – EBSN))**

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

Дейности по продукт/услуга № 1 - Развитие на международния академичен обмен

- подготовка на нови, актуализиране и изпълнение на международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- организиране на процедурата по приемане за обучение на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти;
- обмен на образователно-научни делегации за подписване на спогодби и други двустранни документи и за обмяна на опит съгласно двустранни договори;
- участие на Р България в Програма СЕЕРУС III;
- участие на Р България в Европейския университетски институт (ЕУИ);
- участие на Р България в Международния алианс за възпоменание на Холокоста (МАВХ).

Дейности по продукт/услуга № 2 - Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 година за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища

- Организиране и провеждане на конкурси за подбор на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища;
- Изготвяне и изпращане на резултатите от проведените конкурси и документите на одобрените кандидати в приемащата страна;
- Командироване на преподавателите от висшите училища и научните институти към БАН в чужбина, съгласно ПМС № 44/14.03.2019 г.;
- Издръжка на българските лекторати в чужбина на основание ПМС 44/14.03.2019 г.;
- Контрол, анализ и мониторинг на дейността на преподавателите съгласно ПМС № 44/14.03.2019 г. съвместно с държавните висши училища, БАН и дипломатическите представителства зад граница.

Дейности по продукт/услуга № 3 - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- Обмен на заявки с чуждестранни образователни институции за провеждане на летни езикови курсове;
- Обобщаване на потребностите и уведомяване на висшите училища в страната за броя на участниците в летните езикови курсове;
- Организационно подпомагане на провеждането на летния езиков курс;

- Събиране, обобщаване и анализиране на резултатите от проведените курсове.

Дейности по продукт/услуга № 4 - Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Таракийския държавен университет

- Осигуряване на необходимите учебници, литература и мултимедийни продукти представляващи българската култура и традиции;
- Организиране на педагогически и езикови практики на студентите в българските квалификационни центрове;
- Провеждане на специализации, квалификационни курсове, докторантури.

Дейности по продукт/услуга № 5 - Участие в заседания на органите на ЕС, ОИСР, Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други междуправителствени регионални и глобални организации (ИКЕ-ООН, ИКОСОС, ООН)

- Организиране на участието в конференции, семинари, конкурси в изпълнение на работните програми на международни организации;
- Участие в организирани от международни организации конгреси, конференции, семинари, работни групи;
- Участие в проекти за образование по права на човека, дигитална грамотност и използване на ИИ, интеркултурно образование; за образование в/за демократична култура, образование за устойчиво развитие и в глобално гражданство; за образование при извънредни ситуации и кризи, за опазване на световното културно наследство; за образование по история в 21 век (СЕ), за образование в дигитално гражданство (СЕ) и за дигитално учене и ефективно приложение на новите информационни технологии (ЮНЕСКО); образование за социални и емоционални компетентности, зелени умения и др.;
- Участие в междуправителствените управителни комитети (в изпълнение на глобалния дневен ред „Образование 2030“) и в европейски и глобални конференции, семинари, фестивали по линия на ОИСР и ЮНЕСКО;
- Участие в основните програми и проекти на ОИСР, Съвета на Европа, ЮНЕСКО, ИКЕ на ООН, в комитети и в заседания на органите на ЕС;

✓ Дейности, свързани с участието в Програмата за индикаторите в образователните системи на ОИСР;

✓ Дейности, свързани с подготовката за включване на българската страна в предстоящия 3-ти цикъл по събирането на данни в рамките на Програмата за оценяване на компетентностите на възрастни РІААС;

✓ Дейности, свързани с лансирането на Национален план за Стратегия за уменията, в изпълнение на приключилия едноименния съвместен проект с Центъра за уменията на ОИСР;

✓ Дейности, свързани с участието на МОН в проекта на Директората за образование и умения на ОИСР „Постигане на равнопоставеност и приобщаване чрез ранни детски грижи и предучилищно образование: какви ползи научните изследвания могат да принесат към политиките“;

- Участие в контролни органи на Европейските училища. Осигуряване на учебни програми и методическо подпомагане на обучението в Европейските училища; Провеждане на конкурси и назначаване на учители в българските секции на Европейските училища.

Дейности по продукт/услуга № 6 - Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот, Европейската мрежа за основни умения – EBSN)

- Дейности, свързани с прилагането на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот;
- Национално съфинансиране по годишен грант „Еразъм+“ – подпомагане дейността на националните координационни звена по Европейската квалификационна рамка;
- Дейности, свързани с членството на България в Европейската мрежа за основни умения – EBSN, заплащане на членския внос и участие в дейности, произтичащи от поетите ангажименти на МОН за членството в Мрежата.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани:

- МОН - дирекции „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Финанси“, „Стопански и счетоводни дейности“, „Международно сътрудничество“, „Висше образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“;
- Министерството на външните работи на Република България;
- Постоянното представителство на Република България към ЕС;
- Дипломатическите представителства на Република България в чужбина;
- НАПОО, ЦРЧР;
- българските висши училища и научни организации, в т.ч. ДВУ и НО, натоварени с изпълнението на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища;
- СУ „Св. Кл. Охридски“ и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ при организирането и провеждането на летни езикови курсове за чуждестранни българи.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнението на програмата се носи от дирекции „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Стопански и счетоводни дейности“, „Международно сътрудничество“, „Висше образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“ в МОН, дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	1 490,6	1 935,1	4 863,6	5 169,5	5 264,0	5 316,5
от тях за:						
Персонал	979,50	1 151,10	1 396,00	1 493,90	1 588,40	1 640,90
Издръжка	511,10	784,00	3 467,60	3 675,60	3 675,60	3 675,60
Капиталови разходи	0	0	0	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	1 490,6	1 935,1	4 863,6	5 169,5	5 264,0	5 316,5
от тях за:						
Персонал	979,50	1 151,10	1 396,00	1 493,90	1 588,40	1 640,90
Издръжка	511,10	784,00	3 467,60	3 675,60	3 675,60	3 675,60
Капиталови разходи	0	0	0	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	637,4	682,6	1 000,0	1 120,0	1 120,0	1 120,0
от тях за:						
<i>Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен</i>	<i>68,70</i>	<i>101,20</i>	<i>400,00</i>	<i>400,00</i>	<i>400,00</i>	<i>400,00</i>
<i>Членски внос в Европейския университетски институт (EUI), Международния алианс за възпоменание на Холокоста и други</i>	<i>271,70</i>	<i>281,00</i>	<i>300,00</i>	<i>300,00</i>	<i>300,00</i>	<i>300,00</i>
<i>Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова</i>	<i>291,40</i>	<i>283,60</i>	<i>300,00</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>
<i>Развитие на българистиката</i>	<i>5,60</i>	<i>16,80</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0	0	0	0
от тях за:						
Общо администрирани разходи (II.+III.):	637,4	682,6	1 000,0	1 120,0	1 120,0	1 120,0
Общо разходи по бюджета (I.1+II)	2 128,0	2 617,7	5 863,6	6 289,5	6 384,0	6 436,5
Общо разходи (I.+II.+III.)	2 128,0	2 617,7	5 863,6	6 289,5	6 384,0	6 436,5
Численост на щатния персонал	16	16	18	18	18	18

1700.02.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ОЦЕНКА И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ НАУЧЕН ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА ВРЪЗКА

ОБРАЗОВАНИЕ-НАУКА-БИЗНЕС, КАТО ОСНОВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКА, БАЗИРАНА НА ЗНАНИЕТО”

Цели на бюджетната програма

Увеличаване на средствата за научни изследвания чрез баланс на проектното, програмното и институционалното финансиране, базирано на резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката.

Оценка и анализ на научноизследователската дейност на научните организации и висшите училища..

Създаване на благоприятни условия за осъществяване на конкурентоспособни научни изследвания.

Уреждане на организацията и функционирането на системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност чрез Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност. Основната цел е да се подпомогнат съответните държавни органи при формиране на ефективна и ефикасна национална политика в областта на научните изследвания, насочена към постигането на високи, конкурентоспособни научни резултати и развитието на българските научни организации и висши училища като равностойни европейски партньори.

Финансиране на изграждането и модернизацията на инфраструктурни комплекси, част от Националната пътна карта за научна инфраструктура.

Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции. Отличаване на изявени български учени за съществен принос в развитието на науката.

Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Повишаване на общественото значение на науката.

Финансиране на фундаментални научни изследвания на конкурсен принцип.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и висшите училища и на дейността на Фонд „Научни изследвания“	Брой	1	1	1
Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science	брой	1	1	1
Отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност	брой	33	33	33

Висши училища включени в Списъка на изследователските висши училища	брой	11	12	13
Подкрепа за национални научни инфраструктури, част от НПКНИ	брой	30	34	35
Проведени състезания за млади таланти	брой	1	1	1
Разработване и изпълнение на национални научни програми в приоритетни области – изградени сътрудничества между НО и ВУ	брой	5	8	10
Изготвяне на становища или извършване на научни изследвания по заявка на държавни или местни органи и определящи управленските решения, които задължително изискват предварително провеждане на насочено научно изследване или становище от компетентна научна организация, звено или учен	брой	10	12	14
Финансирани научни проекти по конкурси на ФНИ	брой	150	160	170
Подпомагане издаването на български периодични научни издания на конкурсен принцип	брой	55	60	65
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез подкрепа за създаване на научни групи, водещи в световен мащаб чрез изпълнение на Национална научна програма ВИХРЕН	брой	5	7	9
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез привличане на висококвалифицирани учени чрез изпълнение на Национална научна програма Петър Берон и НИЕ	брой	5	7	9
Популяризиране и информиране научната общност и обществото за постиженията в науката и резултатите от проектите, финансирани от ФНИ	брой	5	5	5
Задълбочаване на двустранното научно сътрудничество чрез финансиране на проекти на конкурсен принцип	брой	30	40	50
Участие в европейски и международни научни програми и проекти – ЕРА-Нет и други	брой	10	10	10
Съфинансиране на участието на български научни колективи в КОСТ акции	брой	20	20	20
Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на достиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България	брой	25	25	25
Отчет, оценка и анализ на резултатите от дейностите на ФНИ	брой	1	1	1

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;
- Необходимост от време за прилагане на въведени изменения в нормативната база – и реформи в резултат на анализ и препоръки от външни консултанти.
- Недостатъчно добре развита институционалната рамка за научни изследвания.

Информация за наличността и качеството на данните

- Научно-информационно осигуряване в подкрепа на дейностите по програмата;
- Създаване на информационна среда за обществено достойние на резултатите от научната дейност в полза на изграждане на икономика основана на знанието;
- Научно-информационно осигуряване на процеса на университетско образование, научни изследвания, технологично развитие и иновации.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1 - Оценка на развитието на националния научен потенциал***
- ***Продукт/услуга № 2 - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания***
- ***Продукт/услуга № 3 - Повишаване на общественото значение на науката;***
- ***Продукт/услуга № 4- Осъществяване на научни изследвания в приоритетни научни области***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Дейности по продукт/услуга № 1 - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- Наблюдение и оценка на научната дейност и поддържане на система от индикатори за ефективността от провежданата научноизследователска дейност от научните организации по смисъла на ЗВО;
- Аналитични дейности, оценка и мониторинг на научноинновативния потенциал при участие в различни национални и европейски програми;
- Дейности на висши училища, включени в Списъка на изследователските висши училища;
- Поддържане на абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science

Дейности по продукт/услуга № 2 - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- Изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, релевантна на целите на европейска пътна карта за развитие на научната инфраструктура, в т.ч. и на електронната инфраструктура.

Дейности по продукт/услуга № 3 - Повишаване на общественото значение на науката

- Организиране на наградата за наука „Питагор” и Фестивал на науката;
- Подкрепящи дейности, свързани с участие в европейски събития, конкурси и състезания;
- Провеждане и участие в конкурси, изложби и форуми за млади учени на национално, регионално и европейско ниво;
- Популяризиране постиженията на науката в България;
- Изпълнение на национални научни програми в приоритетни области;

- Прилагане на специфичен механизъм за бързо възлагане и провеждане на научни изследвания в отговор на неотложно възникнали потребности и проблеми от национално или регионално значение;
- Подпомагане изявата на докторанти, постдокторанти и млади учени у нас в сферата на научните изследвания и/или практическите занимания, базирани на научни компетенции;
- Подготовката на високо квалифицирани специалисти за индустрията, с потенциал да прилагат научните изследвания в индустрията, в иновации и развитие на нови или подобрени технологии, да осъществяват трансфер на технологии и с възможности за висококачествени консултантски услуги;
- Популяризиране и информиране на научната общност и обществото за постиженията в науката и резултатите от проектите, финансирани от ФНИ;
- Постигане на високо ниво на научните изследвания във водещите научни институции и висши училища в страната и създаване на нови научни знания.

Дейности по продукт/услуга № 4 – Осъществяване на научни изследвания в приоритетни научни области

- Осъществяване на научни изследвания на световно ниво, свързани с българската история, език, култура и национална идентичност;
- Подпомагане издаването на български периодични научни издания на конкурсен принцип;
- Развитие на научния потенциал и научните организации чрез подкрепа за създаване на научни групи, водещи в световен мащаб чрез изпълнение на Национални научни програми;
- Задълбочаване на двустранното научно сътрудничество чрез финансиране на проекти на конкурсен принцип;
- Участие в европейски и международни научни програми и проекти;
- Съфинансиране на участието на български научни колективи в КОСТ акции;
- Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на достиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България.

Организационни структури, участващи в програмата

БАН, ВУ, научни организации, центрове, малки и средни предприятия и други организации, които осъществяват научна и развойна дейност, както и учени, изследователи.

Отговорност за изпълнението на програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука“ на МОН и Фонд „Научни изследвания“.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	277 460,0	320 499,1	408 134,3	410 138,2	413 980,8	418 550,3
от тях за:						
Персонал	200 146	224 900	260 731	245 843	250 686	256 255
Издръжка	59 235	72 233	124 763	144 776	143 776	142 776
Капиталови разходи	18 079	23 366	22 640	19 519	19 519	19 519
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	21 753,7	9 262,0	22 666,3	22 683,4	22 683,4	22 683,4
от тях за:						
Персонал	16 826,8	5 305,0	2 315,8	2 332,9	2 332,9	2 332,9
Издръжка	2 423,9	3 912,3	20 350,5	20 350,5	20 350,5	20 350,5
Капиталови разходи	2 503,0	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	255 706,3	311 237,1	385 468,0	387 454,8	391 297,4	395 866,9
от тях за:						
Персонал	183 319,0	219 594,6	258 415,2	243 510,2	248 352,8	253 922,3
Издръжка	56 811,3	68 321,0	104 412,5	124 425,4	123 425,4	122 425,4
Капиталови разходи	15 576,0	23 321,5	22 640,3	19 519,2	19 519,2	19 519,2
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	3 709,3	3 826,8	435,1	435,1	435,1	435,1
от тях за:						
<i>Членски внос по Меморандума за разбирателство за поддръжка и експлоатация на SMS детектора между Република България и Европейската организация за ядрени изследвания</i>	0,0	476,1	367,6	367,6	367,6	367,6
<i>Награди научни конкурси</i>	56,3	65,1	67,5	67,5	67,5	67,5
<i>Финансиране на научни изследвания на проектно конкурсен принцип</i>	610,9	1 302,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Членски внос - EUMETSAT, Европейския център за средносрочни прогнози на времето (ECMWF) и други</i>	3 021,5	1 983,4	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Стипендии за докторанти</i>	20,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	109 341,3	153 488,5	314 335,6	354 537,2	398 905,3	437 981,5
от тях за:						
<i>Членски внос</i>	1 234,3	2 150,4	3 441,7	426,5	426,5	426,5
<i>Стипендии на докторанти</i>	21 551,6	35 363,1	37 486,8	41 948,0	41 948,0	41 948,0
<i>Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030</i>	0,0	0,0	89 107,0	100 962,7	120 607,0	157 607,0
<i>Изграждане на изчислителен център за изкуствен интелект от Института за научни изследвания в областта на</i>	0,0	0,0	0,0	100 000,0	100 000,0	100 000,0

компютърните науки към СУ „Св. Климент Охридски“ (INSAIT)						
Средства от Европейски фондове и програми	85 845,1	115 975,0	170 573,0	97 823,8	122 547,6	124 623,8
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	710,3	0,0	13 727,1	13 376,2	13 376,2	13 376,2
Общо администрирани разходи (II.+III.):	113 050,6	157 315,3	314 770,7	354 972,3	399 340,4	438 416,6
Общо разходи по бюджета (I.+II)	25 463,0	13 088,8	23 101,4	23 118,5	23 118,5	23 118,5
Общо разходи (I.+II.+III.)	390 510,6	477 814,4	722 905,0	765 110,5	813 321,2	856 966,9
Численост на щатния персонал	689	688	24	24	24	24

1700.02.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “КООРДИНАЦИЯ И МОНИТОРИНГ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ В ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКО ПРОСТРАНСТВО И ГЛОБАЛНАТА ИНФОРМАЦИОННА МРЕЖА”

Цели на бюджетната програма

Активно участие в европейските и международни научни организации, което подпомага обмена на знания/учени и с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения, координация на Хоризонт Европа, поддържането на национална контактна мрежа, участие в специалните програми, инициативи и инструменти на Хоризонт Европа (вкл. европейската програма КОСТ).

Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии.

Поддържане на двустранно научнотехническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки.

Членство в престижни международни организации, като един от способите за достъп до световно знание и работа с най-прецизни съоръжения от последно поколение.

Повишаване на видимостта на научните резултати, публикувани във високо реномирани научни списания посредством осигуряване на свободен читателски достъп.

Ефективно използване на информационните ресурси, създавани и съхранявани в НАЦИД; предоставяне на достъп до европейски и световни информационни и библиотечни центрове и обслужване на потребителите чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.05 Бюджетна програма “Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
Показатели за изпълнение				
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	брой	100	100	100

Брой европейски и международни научни организации в които България участва	брой	5	5	5
Участие в европейските научни инфраструктури	брой	15	15	16
Разширяване на двустранното сътрудничество – сключени нови споразумения и подписани програми	Брой	1	1	1
Брой акции по програма COST (Програма за европейско сътрудничество в науката и технологиите) , в които България се присъединява годишно	брой	20	20	20
Подкрепа за стипендии и академичен обмен за млади български учени между България и Конфедерация Швейцария	брой	0	5	5
Повишаване видимостта на научните резултати, публикувани във високо реномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен читателски достъп	Брой	2000	2000	2000
Разработване и осъществяване на дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участие на водещи учени от различните области на науката	брой	2	2	2
Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови бази данни с научна информация SCOPUS и SciVal	брой	3	3	3
Предоставяне на документи от библиотечния фонд и бази данни	брой	1500	1500	1500
Изготвяне на библиотечно-информационни справки в бази данни	брой	25	25	25
Предоставяне на документи по междубиблиотечно заемане	брой	400	400	400
Предоставяне на копия от оригинални документи	брой	10 500	10 500	10 500
Издадени справки за цитирания на публикации/импакт фактор на научни периодични издания	брой	150	160	160
Вписани заявки в Регистъра за научната дейност	брой	500	500	500

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;

Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база;

Недостатъчно добре развита институционалната рамка за научни изследвания;

Промяна на нуждите и очакванията на потребителите на услугите, предоставяни от НАЦИД;

Структурни и нормативни промени, имащи отношение към дейността.

Информация за наличността и качеството на данните

Научно-информационно осигуряване в подкрепа на дейностите по програмата.

Създаване на информационна среда за обществено достойние на резултатите от научната дейност в полза на изграждане на икономика, основана на знанието.

Научно-информационно осигуряване на процеса на университетско образование, научни изследвания, технологично развитие и иновации.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- ***Продукт/услуга № 1 - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство***
- ***Продукт/услуга № 2 - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа***
- ***Продукт/услуга № 3 - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учениците***
- ***Продукт/услуга № 4 - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма***

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

Дейности по продукт/услуга № 1 - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- Приемане на мерки за повишаване участието на националния научен потенциал в регионални и/или европейски и транс-европейски научни инициативи;
- Подобряване на общата координация и допълняемост между основните инструменти на Европейската Общност за насърчаване на научните изследвания, технологичното развитие, демонстрационните дейности и иновациите – структурни фондове, Хоризонт Европа, национални програми и фондове за наука и иновации;
- Анализ от участието на България в Рамковите програми на Европейския съюз за наука и иновации;
- Разширяване и координация на двустранните научно-технически сътрудничества;
- Координация и мониторинг на участието на България в европейски и международни научни организации и осъществяване на дейности, подпомагащи работата на българската научна общност;
- Подкрепа за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската научна диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки между България и Конфедерация Швейцария;
- Подкрепа на участие на колективи от български учени в конкурсите на „Хоризонт Европа” (вкл. чрез провеждане на конкурси за подготовка на проекти).

Дейности по продукт/услуга № 2 - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- Разширяване на обхвата на базите данни с електронния информационен масив в научните области;
- Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови и реферативни бази данни с научна информация;

- Отворен достъп до научна информация;
- Разширяване и поддържане на информационна система в областта на науката и бизнеса с интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес и платформа за наличното научно оборудване и апаратура;
- Интеграция и реинтеграция на българската научна диаспора;
- Повишаване на видимостта на научните резултати, публикувани във високореномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен читателски достъп.

Дейности по продукт/услуга № 3 - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

- Стимулиране на учените за участие в европейски и транс-европейски програми;
- Подкрепа за организация на научни събития с международно значение;
- Разработване и осъществяване на дейности на МОН за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участието на водещи учени от различни области на науката;
- Въвеждане на стимули за подкрепа на ефективните и резултатни учени и научни групи и школи;
- Прилагане на механизъм за задържане на младите българи в кариерната пътека на науката (за извършване на изследвания, преподавателска работа, практически дейности) с възможност за професионално развитие както в хоризонтален, така и във вертикален план;
- Подкрепа за професионално израстване и научна кариера.

Дейност по продукт/услуга № 4 - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма

- Предоставяне на аналитични продукти – обзори, справки и други информационни продукти по заявка, необходими за сравнителни анализи, прогнози, концепции, стратегии, програми и проекти на закони и подзаконови нормативни документи в сферата на образованието и науката, за постигане на европейско качество и хармонизиране на българското образование и обучение с политиките и практиките на Европейския съюз.
- Предоставяне на документи чрез собствени бази данни – изграждане и поддържане на информационни масиви, обслужващи дейностите в образованието и науката, изграждане и развиване на специализирани бази данни;
- Изготвяне на библиотечно-информационни справки в бази данни – извършване на информационно обслужване чрез собствени бази данни и чрез дистанционен достъп до други национални и международни политематични библиографски и пълнотекстови бази данни, подготовка на библиотечно-информационни справки по заявка на потребители;
- Предоставяне на документи по междубиблиотечно заемане – извършване на библиотечно обслужване за различни категории читатели на базата на собствени библиотечно-информационни ресурси и чрез система за междубиблиотечно заемане в страната и международно междубиблиотечно заемане;

• Предоставяне на копия /брой страници/ от оригинални документи от фонда на НАЦИД – изготвяне на копия на оригинали от документалните информационни източници на НАЦИД и документи на заявителя.

Организационни структури, участващи в програмата

БАН, ВУ, НАЦИД, научни организации, центрове, малки и средни предприятия и други организации, които осъществяват научна и развойна дейност, както и учени и изследователи

Отговорност за изпълнението на програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука” на МОН и НАЦИД

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	12 858,5	10 324,0	12 088,5	12 603,6	12 603,6	12 603,6
от тях за:						
Персонал	1 016,5	1 062,3	1 492,3	1 507,4	1 507,4	1 507,4
Издръжка	11 818,2	8 627,0	10 596,2	11 096,2	11 096,2	11 096,2
Капиталови разходи	23,8	634,7	0,0	0,0	0,0	0,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	12 858,5	10 324,0	12 088,5	12 603,6	12 603,6	12 603,6
от тях за:						
Персонал	1 016,5	1 062,3	1 492,3	1 507,4	1 507,4	1 507,4
Издръжка	11 818,2	8 627,0	10 596,2	11 096,2	11 096,2	11 096,2
Капиталови разходи	23,8	634,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
от тях за:						
Персонал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Издръжка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	12 930,3	8 447,4	11 706,5	12 124,7	12 124,7	12 124,7
от тях за:						
<i>Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати</i>	298,5	627,9	2 010,7	2 228,9	2 228,9	2 228,9
<i>Членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН), Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Програма Евратом и др.</i>	12 370,5	7 595,4	9 471,7	9 471,7	9 471,7	9 471,7

Средства за Македонския научен институт	135,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Средства за Добруджанския научен институт				100,0	100,0	100,0
Средства за Тракийския научен институт				100,0	100,0	100,0
Програма за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки - РМС №738/15.10.2018 г.	126,3	124,1	124,1	124,1	124,1	124,1
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	3 157,2	9 705,8	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>от тях за:</i>						
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	3 157,2	9 705,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	16 087,5	18 153,2	11 706,5	12 124,7	12 124,7	12 124,7
Общо разходи по бюджета (I.+II)	25 788,8	18 771,4	23 795,0	24 728,3	24 728,3	24 728,3
Общо разходи (I.+II.+III.)	28 946,0	28 477,2	23 795,0	24 728,3	24 728,3	24 728,3
Численост на щатния персонал	38	39	40	40	40	40

1700.03.00 Бюджетна програма „АДМИНИСТРАЦИЯ”

Цели на бюджетната програма

Програмата подпомага постигането на заложените цели във всички области на политики на Министерството на образованието и науката за постигане на стратегическите цели и приоритети на МОН. Дейностите са насочени към създаване на условия за изпълнението на бюджетните програми и осигуряване нормалното функциониране на администрацията.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация” Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност		
		Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
1. Организиране и провеждане на събития, работни срещи с журналисти, пресконференции	брой	6	6	6
2. Провеждане на информационни кампании за популяризиране политиките на МОН по дадена тема	брой	3	3	3
3. Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки;	брой	70 000	70 000	70 000
4. Административно обслужване на физически и юридически лица.	брой	550	550	550

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Епидемична и/или друга извънредна ситуация; Всички представители на електронни и печатни медии, с които комуникира дирекция „Връзки с обществеността и протокол“; граждани и организации, които ползват административните услуги. Заложените количествени параметри са прогнозни и тяхното изпълнение зависи от броя на постъпилите документи и заявления.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията за данните по показателите за изпълнение се извлича от Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7.

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- Дейности по планиране и провеждане на информационната и комуникационната политика на Министерството, в т.ч. връзките с медиите и други външни организации, с цел осигуряване на прозрачност в работата на Министерството и повишаване на обществената подкрепа за политиките в сферата на образованието и науката;
- Изпълнение на дейностите по разработване на проектите на годишния бюджет на Министерството и бюджетите на ВРБ; отчитане изпълнението на бюджета;
- Счетоводно отчитане, изготвяне на периодични оборотни ведомости, касови отчети, годишен баланс, счетоводно и касово обслужване на МОН;
- Обслужване на плащанията и транзитните сметки на Министерството като първостепенен разпоредител с бюджет;
- Мониторинг, контрол и оценка на проекти, финансирани със средства от Структурните фондове на Европейския съюз, Световната банка и други международни донори;
- Вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството;
- Контролни функции при осъществяването на дейността на административните структури;
- Анализ на потребностите, планиране и осъществяване на обучението на персонала;
- Организиране и провеждане на конкурси и подбори при мобилност в МОН и РУО за заемане на свободни длъжности по реда на Закона за държавния служител и Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители;
- Изготвяне на индивидуалните административни актове и документи по възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения;
- Изготвяне проекти на договори и становища по законосъобразността на договори;
- Организиране и осъществяване на деловодната обработка на документите в Министерството на образованието и науката;
- Обработване на входяща и изходяща кореспонденция на Министерството, куриерска дейност, архивиране и съхраняване на приключените преписки;

- Организиране и осъществяване на дейностите по отбранително-мобилизационната подготовка и защита при бедствия и на дейностите, свързани с безопасни и здравословни условия на труд;
- Програмно и техническо осигуряване на компютърната техника;
- Ведомствена охрана и пропускателен режим;
- Материално-техническо снабдяване и поддръжка на сградния фонд на МОН;
- Административно обслужване на юридически и физически лица;
- Протоколна дейност на Министерството.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекциите от общата администрация на МОН, Инспекторатът на МОН, Звеното за вътрешен одит, финансовите контролори, Звеното за оперативно управление и финансово осигуряване на организационните структури на МОН и Изпълнителна агенция „Програма за образование“.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекции от общата и специализираната администрация на МОН, Инспекторатът на МОН, Звеното за вътрешен одит, Звеното за оперативно управление и финансово осигуряване на организационните структури на МОН, Изпълнителна агенция „Програма за образование“.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“						
Разходи по бюджетната програма	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Закон 2023 г.	Закон 2024 г.	Прогноза 2025 г.	Прогноза 2026 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	7 698,0	6 853,4	11 841,9	12 341,4	12 527,0	12 744,7
от тях за:						
Персонал	6 015,4	5 222,2	7 740,9	8 240,4	8 426,0	8 643,7
Издръжка	1 564,4	1 555,5	3 731,0	3 731,0	3 731,0	3 731,0
Капиталови разходи	118,2	75,7	370,0	370,0	370,0	370,0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	7 698,0	6 853,4	11 841,9	11 971,4	12 157,0	12 374,7
от тях за:						
Персонал	6 015,4	5 222,2	7 740,9	8 240,4	8 426,0	8 643,7
Издръжка	1 564,4	1 555,5	3 731,0	3 731,0	3 731,0	3 731,0
Капиталови разходи	118,2	75,7	370,0	0,0	0,0	0,0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	370,0	370,0	370,0
от тях за:						
<i>Капиталови разходи</i>	0,0	0,0	0,0	370,0	370,0	370,0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Общо разходи по бюджета (I.I+II)	7 698,0	6 853,4	11 841,9	11 971,4	12 157,0	12 374,7
Общо разходи (I.+II.+III.)	7 698,0	6 853,4	11 841,9	12 341,4	12 527,0	12 744,7
Численост на щатния персонал	257	247	274	274	274	274